

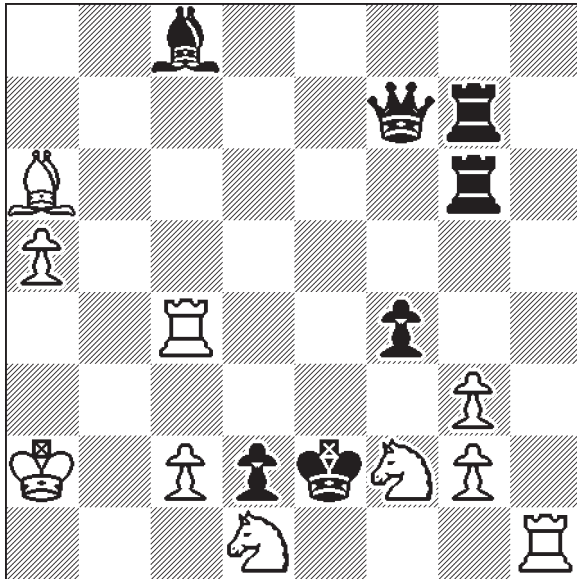

SUOMEN TEHTÄVÄNIEKAT

N:o 3 / 2003 15.7.2003 57. vuosikerta

Proceedings of the Finnish Chess Problem Society

Milan R. Vukceovich (1937-2003)
3. palkinto
Olympiaturnaus 1984

4#

10+7

Sisällysluettelo

Pääkirjoitus	91
Laadintaottelu Sveitsi – Suomi	92
Kesäkilpailu 2003	93
In Memoriam	94
Kevätpäivät 2003	95
Moskovan tehtäväkongressi	95
Paha Pähkinä 11	95
Pikaratkaisukilpailu Shakkikodissa	96
Menestyneitä suomalaisia monisiirtoisia mattitehtäviä	98
Puolan ratkaisumestaruuskilpailu	101
Ensipainokset	102
Ratkaisukilpailuja	111
Runoratsu	111
Ratkaisupisteet	112
Tehtävällat	112
Ratkaisijoille	112
Valikoituja apumatteja	113
Omistustehtävä	115
Laadintakilpailuja	115
Summary	116

Muistilista

- ⌘ ST 4-5/2003 aineisto viimeistään ma 8.9.2003 päätoimittajalle.
⌘ Tämän numeron ensipainosten ratkaisut noin seitsemän viikon kuluessa lehden päiväyksestä, ellei ensipainospalstalla toisin ilmoiteta.
⌘ ST:n kesäkilpailu 2003 päättyy 30.9.2003, s. 93

Kansitehtävän ratkaisu on sivulla 94./ *The solution to the cover problem is on p. 94*

SUOMEN TEHTÄVÄNIEKAT

Julkaisija / Publisher:

Suomen tehtäväniekat ry.
<http://www.sci.fi/~stniekat/st/index.htm>
e-mail: stniekat@sci.fi

Puheenjohtaja / Chairman:

Jorma Paavilainen, Nuottaniementie 25 B
4, 02230 Espoo. Puh./Tel. 09-855 7383,
e-mail: jomapa@kolumbus.fi

Sihteeri / Secretary:

Kari Karhunen, Rukotie 7 B, 00760 Helsinki

Taloudenhoitaja / Treasurer:

Kauko Virtanen, Välimäenkuja 3 D 20, 33430
Vuorentausta. Puh./Tel. 03-3483447

Pirkanmaan shakkitehtäväkerho: Jan Hannelius, Lukonrinne 32, 36200 Kangasala

Satakunnan osasto: Veikko Valo,
PL 153, 28101 Pori

Turun osasto: Hannu Sokka,
Kastuntie 47 B 20, 20300 Turku

Vaasan osasto: Seppo Praski,
Varisselänkatu 16 A 2, 65200 Vaasa

Lahden Tehtävähakki: Hannu Joentaus-
ta, Kunniatie 56, 15560 Nastola

Päätoimittaja ja toimituksen osoite / Editor in chief:

Jorma Paavilainen, Nuottaniementie 25 B
4, 02230 Espoo. Puh./Tel. 09-855 7383,
e-mail: jomapa@kolumbus.fi

Muu toimituskunta / Editorial staff: Mikael
Grönroos, Hannu Harkola, Joose Norri,
Henry Tanner, Jukka Tuovinen

Taitto / Layout: Jorma Paavilainen

Painopaikka / Printed in: Pikapaino Paate-
lainen, Helsinki 2003

Pankkitilit / Bank accounts:

Nordea Ylöjärvi 144330-41886
Sampo 800020-4659651

Jäsenmaksu 2003: 20 e

Vuositilaus ei-jäsenille 2003: 23 e

Subscription fee abroad 2003: 23 e
Irtonumerohinta / Single issues: 5 e

Osoitteenmuutokset sihteerille! /
Changes of address to the secretary!

Kesäistä puuhastelua

Suomen kesää ja etenkin heinäkuuta pidetään rentona aikana, jolloin voi keskittyä lomailuun, kesän viettoon ja asioihin, joihin muulloin ei ole aikaa tai energiaa. Tehtäväharrastus voikin silloin olla entistä aktiivisempaa!

Oman kortensa kekoon kantaa lehtemme, joka tarjoaa mahdollisuutta sekä ratkaista että laatia. Ratkaistavaa löytyy perinteisten ensipainosten ja Pahan Pähkinän lisäksi ratkaisukilpailuista, joita on pidetty niin meillä kuin muuallakin.

Ratkaiseminen on hauskaa aivovoimistelua, mutta monille tehtävähemiselle aidointa harrastusta on laatiminen. Se on uuden luomista, lähes tyhjästä nyhjäisemistä ja oman kekseliäisyyden mittaamista.

Laadinnan saralla julistetaan perinteinen kesäkilpailu, jossa on laadinta-aikaa syyskuun loppuun asti. Tämän kotimaisen kilpailun lisäksi seuraavalla aukeamalla julistetaan maaottelu Suomen ja Sveitsin välillä. Tapahtuma on ainakin suomalaisille harvinaista herkkua, sillä edellinen maaottelu Suomi-Unkari päättyi 1970-luvun loppuun.

Monissa lajeissa maaottelujen taustalla on kansakunnan yhteisöllisyyden tunne, jota rauhanomaiset kamppailut muita maita vastaan myös pitävät yllä. Laadintaotteiluissa on kuitenkin erityispiirteitä, joita ei löydy useimmista muista maaotteluista.

Kilpailuaika on pitkä, vähintään useita kuukausia, eikä sen tapahtumia voi helposti tehdä yleisölle ymmärrettäviksi. Laadintavaihe tapahtuu syrjässä julkisuudelta, samoin sen päätyttyä alkava tuomarien

työ. Julkisuuteen tulevat vain lopputulokset, nekin huomattavasti laadintaosuuden päätymisen jälkeen. Tuomion ymmärtäminen vaatii syvällistä perehtymistä tehtävähakkiin ja ehkä jopa sen vähän harrastettuihin osa-alueisiin.

Kilpailut ja niiden seuraaminen ovat yleensä suosittua ajanvietettä, mutta laadintakilpailut muodostavat poikkeuksen tähän sääntöön. Esimerkiksi erityyppisiä pikaratkaisukilpailuja voi tehdä yleisöönmeneviksi, mutta laadinta pysynee asiaan vihkiytyneiden temmellyskenttänä. Seurauksena on ainakin lajin kaupallistamisen vaikeus, sponsorien yhteydenottoja ei ole kiusaksi asti. Aikana, jolloin esimerkiksi pelishakin miettimisaikoja säädetäessä otetaan entistä enemmän huomioon ns. suuren yleisön kiinnostus, tehtävähakki tarjoaa kiireettömän ja rauhallisen levähdyspaikan.

Lehden muusta sisällöstä voi suositella katsausta menestyneisiin suomalais-tehtäviin. Laatioittemme menestyneitä monisiirtoisia mattitehtäviä on kertynyt esiteltäviksi asti. Katsaus alkaa vuodesta 1994 ja koosteessa on 12 tehtävää, mikä ei ole paljon. Syystä tai toisesta laatijamme eivät ole olleet kovin innostuneita monisiirtoisten maailmasta. On syytä toivoa, että kiinnostusta tähän alueeseen löytyy tulevaisuudessa entistä enemmän.

Edellisessä lehdessä oli muistokirjoituksia viime aikoina edesmenneistä tehtäväniekoista. Tässä lehdessä on valitettavasti lisää vastaavia uutisia.

Jorma Paavilainen

Kilpailujulistus: Laadintaottelu Sveitsi – Suomi

Team Composing Match Switzerland – Finland

Säännöt

(epäselvissä tapauksissa englanninkieliset säännöt ovat ratkaisevat, katso seuraava sivu)

Osallistumisoikeus on kaikilla Suomessa tai Sveitsissä asuvilla laatijoilla.

1. Ryhmät

A. Monisiirtoiset mattitehtävät, eli vähintään neljän siirron matit

Teema: Ristishakki tai ristishakit päämuunnelmassa tai päämuunnelmissa.

B. Apumatit

Teema: A#2 tyyppiä N.1.M.1. tai N.M.1.1., jossa M = suurempi kuin 1 ja N = suurempi tai yhtä suuri kuin 1.

C. Avoin ryhmä - ei rajoituksia tehtävän vaatimukselle

Teema: Yhdessä tai useammassa houkutusessa musta voi tehdä haitallisen shakin, ratkaisussa tämä shakki eliminoidaan tai tehdään vaarattomaksi.

Ryhmissä A ja B tehtävien on oltava oikeaoppisia, satutehtävät eivät ole sallittuja. Ryhmissä B ja C voi olla useampia ratkaisuja tai kaksosmuotoja, ryhmässä A ne eivät ole sallittuja.

2. Osallistuminen

Kumpikin maa saa osallistua jokaiseen ryhmään kahdeksalla tehtävällä. Yhdessä ryhmässä saa yhdellä laatijalla olla enintään kolme tehtävää (yhteistehtävät lasetaan laatijoiden määrästä riippuen 0,5 – 0,33 – jne.).

3. Tehtävien lähettäminen

Viimeistään 30.4.2004 kilpailun johtajalle.

4. Kilpailun johtaja ja tuomarit

Kilpailun johtaja: Hans Gruber (Saksa)

Tuomarit

A: Hans Peter Rehm (Saksa)

B: Christopher Jones (Iso-Britannia)

C: Michel Caillaud (Ranska)

Tuomio pyritään julkaisemaan syksyllä 2004.

5. Pisteyty

Jokaisessa ryhmässä sijoitetaan kahdeksan tehtävää. Ne saavat pisteitä seuraavasti: voittaja 10, seuraavat 8, 6, 5, 4, 3, 2, 1.

Tuomari voi sijoittaa useamman kuin yhden tehtävän samalle sijalle. Tässä tapauksessa nämä tehtävät saavat sijoituksensa edellyttämien pisteiden yhteissumman jaettuna saman sijan jakavien tehtävien määrällä.

Kilpailun voitto ratkeaa eri ryhmien yhteispisteiden perusteella.

6. Palkinnot

Joka ryhmän kolme parasta tehtävää saavat palkinnoiksi sveitsiläisen P. Turtschin lahjoittamat 120 / 80 / 40 SFR.

Suomen joukkueen johtaja on Marko Ylijoki, osoite Mustanlahdenkatu 21 B 22, 33210 Tampere, sähköposti alfil@aktivist.fi

Marko hoitaa mm. tehtävien lähettämisen ja yhteydenpidon kilpailun johtajaan. Myöhemmissä lehdissä on lisätietoa kilpailun etenemisestä Suomen osalta.

Team Composing Match Switzerland – Finland

Rules, an official English version.

All Composers resident in Finland or Switzerland are allowed to participate.

1. Sections:

A. n#, i.e. orthodox mates in four or more moves.

Theme: "Crosscheck(s) in the main variation(s)."

B. H#, i.e. helpmates

Theme: "H#2 of type N.1.M.1 or N.M.1.1 with $M > 1$ (M greater than 1); N may be greater or equal 1."

C. Universal = any sort of problems (orthodox, heterodox, fairy, retro)

Theme: "In a try (tries) black may give a disturbing check; in the solution this check will be eliminated or rendered harmless".

In section A and B orthodox problems are required. Twins and multiple solutions are allowed in section B and C, not in A.

2. Entries

Eight entries to each section for each country. One Composer may send three entries at most to each section (joint compositions count proportionally).

3. Closing date

30.4.2004 to Tournament Director

4. Tournament Director/Judges

Tournament Director: Hans Gruber (Germany)

Judges:

A: Hans Peter Rehm (Germany)

B: Christopher Jones (UK)

C: Michel Caillaud (France)

We hope to publish the judgement in the autumn 2004.

5. Ranking

8 problems in each section are ranked. To these problems the following points are distributed: 10 points for the winning problem and next 8, 6, 5, 4, 3, 2, 1 respectively. The judges may give ex aequo placings. In that case each problem with the same ex aequo placing receives the combined total of points from the respective placings divided with the number of these problems.

The total of all points is relevant for the victory.

6. Prizes

The best three problems in each section receive as prizes SFR 120/80/40, sponsored by Mr. P. Turttschi of Switzerland

ST:n kesäkilpailu 2003

ST:n kesäkilpailun teemana ovat tehtävät, joissa esiintyy vähintään yksi temposiirto (odotussiirto). Kaikki tehtävyytöt ovat sallittuja, siis myös satushakkitehtävät.

Kilpailun tuomari pyritään saamaan ulkomailta. Tehtävät 30.9.2003 mennessä luottamusmies Kenneth Soljalle, osoite Tolkkilankatu 9 A 6, 45150 Kouvola, sähköposti solja.kenneth@pp.inet.fi

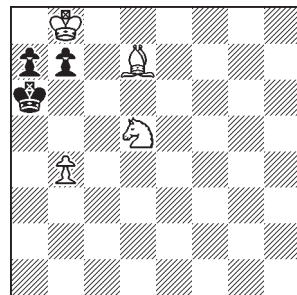
Esimerkkitehtävä on viereisellä palstalla. Sen houkutuksissa ja ratkaisussa on yhteensä kolme vK:n temposiirtoa, joista kaksi kumoutuu tukintahaittaan:

1.Kc8/Kc7? b5/b6!, ratkaisu **1.Ka8!**

Herbert Hultberg

Sjakk-Nytt 1947

B. Postman mukaan

2#

4+3

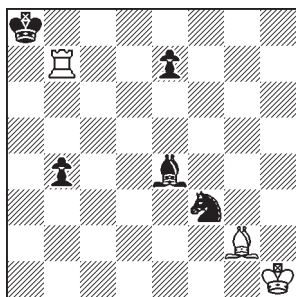
IN MEMORIAM

Aatos Fred

Shakkimestari ja ST:n pitkäaikainen jäsen Aatos Fred siirtyi ajasta ikuisuuteen 10.4.2003. Fred oli syntynyt 11.4.1917, joten hän kuoli päivää ennen 86-vuotispäiväänsä. Pelishakissa Fred oli vahva shakkimestari ja edusti Suomea Helsingin shakkiolympialaisissa 1952.

Laatijana Fred ei ollut kovin tuottelias, mutta hän kunnostautui eritoten ratkaisijana ja tehtävien tarkastajana. Näytteenä Fredin laadintataidoista ja analyysikyvyistä mielenkiintoinen lopputehtävä:

Aatos Fred
Chess Life 6/1969

voitto (+)

3+5

Houkutus on 1.Txe7? Lc6! 2.Tc7 Ld5 3.Tc8+ Ka7 4.Tf8 b3! 5.Lxf3 b2 = tai 3.Tc5 Lb7 4.Tb5 Ka7 5.Txb4 Lc6 6.Tf4 Re5! =

Ratkaisu: 1.Txb4! Lc6 (1.-Lb7? 2.Tb3) 2.Tb6 Le4 (2.-Ld5? 3.Ta6+ K~ 4.Ta3) 3.Te6 Lb7 4.Txe7 Lc6 5.Tc7 Le4 (5.-Lb7/Ld5 6.Tf7/Tc8+ K~ 7.Tf8 voittaen) 6.Tc4! Lb7 (6.-Ld5 7.Tc3/Tf4 voittaen) 7.Ta4+!(7.Tc3/Tf4? Rh4/Re1 =) 7.-Kb8 8.Tb4 K~ 9.Tb3 Ld5 10.Ta/c3+ K~11.Lxf3 voittaen.

Jan Mortensen

Jan Mortensen syntyi 13.11.1932 ja kuoli 11.5.2003. Mortensen oli 33 vuotta Tanskan tehtäväyhdistyksen puheenjohtaja, tehtävälehti Thema Danicumin pitkäaikainen toimittaja ja Tanskan edustaja kv. tehtävsshakkitoimikunnassa.

Milan R. Vukceвич

Yhdysvaltalainen laadinnan suurmestari kuoli 10.5.2003. Vukceвич oli yksi kaikkien aikojen parhaita ja monipuolisimpia laatijoita. Kansitehtävä esittää näyttäviä ristikahkeja:

Houkutukset

1.Ka1? Df6+ 2.Td4+ Lxa6!;

1.Kb1? Db7+ 2.Tb4+ Txa6!

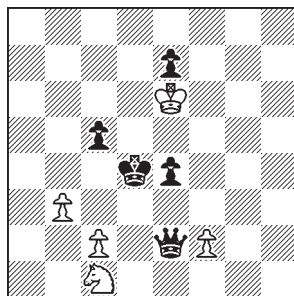
Ratkaisu on **1.Rg4!** (2.Rc3#)

1.-Lxg4 2.Ka1! Df6+ 3.Td4+ Dxa6 4.Te4#

1.-Txg4 2.Kb1! Db7+ 3.Tb4+ Dxa6 4.Te4#

Tekijälleen poikkeuksellisen kevyt apumatti löytyy kirjasta *Chess By Milan*, joka kuvaa mielenkiintoisesti laatijan elämänvaiheita, pelimenestyksiä ja laadintaa.

Milan R. Vukceвич
Schach-Echo 1971

a#2*

2.1.1.1. 5+5

* 1.-Rxe2#; 1.Db5! b4 2.c4 Re2#, 1.Dh5! f3 2.e3 Re2#

Vukceвич ehti juuri ennen kuolemaansa nähdä valmiina toisen shakkikirjansa, *My Chess Compositions*. Kirjassa on 164 sivua ja paljon huipputehtäviä sekä artikkeleita suurmestarin kynästä.

Kirjan hinta on 35 USD, lisäksi mahdolliset postikulut (ilmateitse 5 USD Yhdysvalloista). Tiedustelut puheenjohtajalle.

Muita viime aikoin ajasta ikuisuuteen siirtyneitä niekkoja ovat Luigi Vitale, Aleksander Toger, Gerardus Smits ja Roger Colas.

Yhdistyksen kevätpäivät pidettiin Nuuksiossa huhtikuun viimeisenä viikonloppuna. Paikalla oli yhdeksän niekkaa, valitettavasti muutama vakio-osallistuja ei päässyt paikalle. Yksi estyneistä oli Henry Tanner, joka oli kuitenkin järjestänyt pikaratkaisukilpailun. Sen lopputulokset:

1. Pauli Perkonoja	56/60	113/180	min
2. Jorma Paavilainen	55,3	179	
3. Joose Norri	44,0	178	
4. Kari Karhunen	41,3	180	
5. Harri Hurme	39,0	179	
6. Janne Syväniemi	29,7	180	
7. Neal Turner	24,3	175	
8. Hannu Harkola	15,0	179	
9. Olli Heimo	12,5	180	

... eli Perkonojan ylivoima kotimaisissa ratkaisukilpailuissa ei osoita loppumisen merkkejä.

Esitelmätarjonta oli monipuolista, sillä jokaista osallistujaa oli pyydetty tuomaan jokin esiteltävää. Esimerkkeinä annista: Neal Turner esitteli refleksiapumatteja sekä Gerald F. Andersonin tehtäviä, Kari Karhunen Leonid Kubbelin mattitehtäviä ja Joose Norri kauniin Michel Caillaudin satukaksi-siirtoisen. Esitelmiä jäi vielä varastoon, niihin palataan joko tulevissa tapaamisissa tai lehtemme sivuilla.

Pikalaadinta alkoi lauantai-iltana ja päättyi sunnuntaiaamuna. Kuusi tehtävää syntyi teemasta "valkea tai musta nappula siirtyy tai on linjalla väijytysasemassa". Yhteistuomiossa voiton vei Joose Norri, joka on kuitenkin päättänyt parantaa tehtäväänsä, siksi emme sitä tässä vielä julkaise.

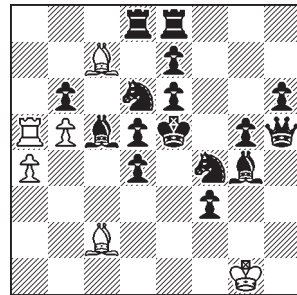
Syyspäivät 2003 pidetään vaihteeksi Pirkkanmaalla, ajankohta on vielä avoin. Lisätietoa ST:n toimihenkilöiltä ja verkkosivuilta sekä tietysti myös seuraavasta lehdestä.

Paha pähkinä 11

From the solving tourney at Nuuksio. Don't try this if you haven't got a full set of black pieces.

Tehtävä oli Nuuksion ratkaisukilpailussa - ei kannata yrittää ratkaista, ellei kaikkia mustia nappuloita löydy nappulalaatikosta!

László Apró idee & form 1992

a#3

6+16

b) vLc7→h2

Solution to Paha pähkinä 10

1.Th2! (2.Lb4 & 3.Re1#)

1.-Dxa6/Tc7/Te5 2.Lxa6+/Tf6/Tg4

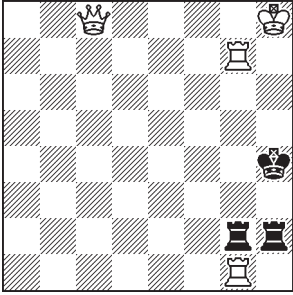
Moskovan tehtäväkongressi

Tämänvuotoiseen tehtäväkongressiin heinä-elokuun vaihteessa osallistuvat suomalaisniekoista Hannu Harkola tehtäväs-hakillisen toimikunnan jäsenenä sekä Harri Hurme, Terho Jaatinen ja Jorma Paavilainen MM-ratkaisujoukkueessa. Muiden into on eri syistä hiipunut.

Seuraavassa lehdessä on raportti kongressitapahtumista, ratkaisu- ja laadintakilpailuista sekä kokousasioista.

PIKARATKAISUKILPAILU SHAKKIKODISSA 26.4.2003

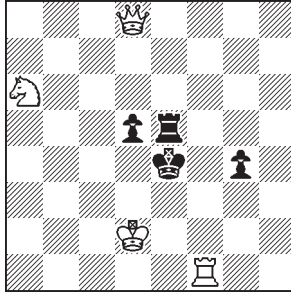
1)

2#

4+3

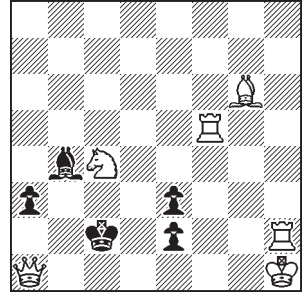
2)

2#

4+4

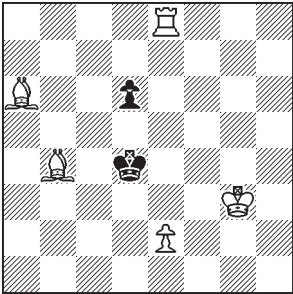
3)

2#

6+5

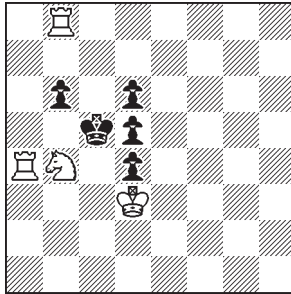
4)

3#

5+2

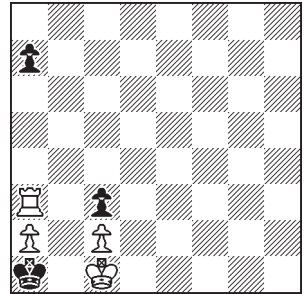
5)

3#

4+5

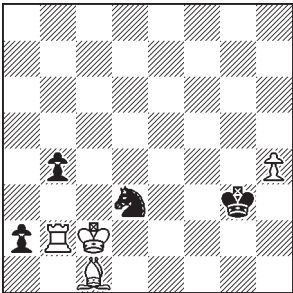
6)

5#

4+3

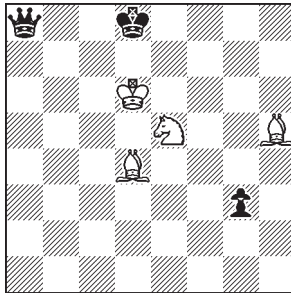
7)

voitto (+)

3+4

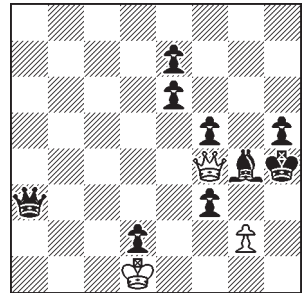
8)

voitto (+)

4+3

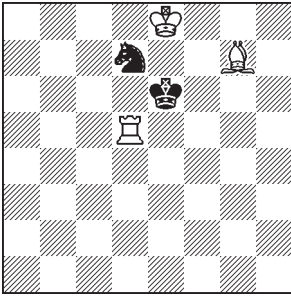
9)

a#2

3+9

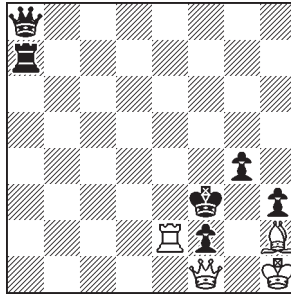
10)

a#3

3+3

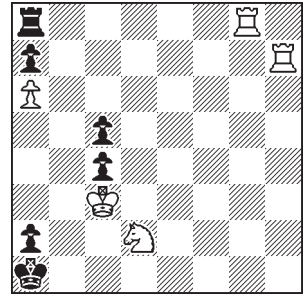
11)

i#2

4+6

12)

i#3

5+6

Kuten ST 2/2003:ssa kerrottiin, järjestettiin yhdistyksen kevätpäivien aikaan Shakkikodissa ratkaisukilpailu helpohkoin tehtävin, jotka oli valinnut Neal Turner. Aikaa tässä esiteltävään tehtäväsikermään oli kolme tuntia. Paikalle uskaltautui vain kaksi ratkaisijaa, Petteri Paronen ja Harri Hytönen. Molemmat ratkaisivat mainiosti, Harrilta jäi puuttumaan yksi muunnelma ja Petteriltä ei sitäkään.

Tehtävät ovat mukavia kesäisiä pähkinöitä, eivät liian vaikeita, mutta eivät aivan helppojakaan. Ratkaisut alla.

1) E.M.Hassberg, New York Post 1945

1.Dc2! (2.Dh7#) 1.-Txc7 2.Dxh2# 1.-Txc2 2.Th7#

2) G.Heathcote, Manchester Evening News 1887

1.Dh8! (sp) 1.-Kd4 2.Tf4# 1.-T~ 2.Rc5# 1.-g3 2.Dh4# 1.-d4 2.Dh1#

3) N.A.Macleod, Observer 1962

1.Rd2! (2.Td5#) 1.-e1D+ 2.Tf1# 1.-e1R 2.Tc5# 1.-exd2 2.Tf3# 1.-Lxd2 2.Tb5#

4) A.N.Bhattacharji, Chess Amateur 1923

1.e4! (sp) 1.-Ke3 2.Lc3 d5 3.exd5# 1.-d5 2.Kf4 dxe4 3.Td8#

5) Dr Z.Mach, Nymburske Listy 1942

1.Ta1! (sp) 1.-Kxb4 2.Rb1+ Ka3 3.Ta8# 2.-Kc5 3.Tc8# 1.-Kb5 2.Kxd4 Kxb4 3.Txb6# 1.-b5 2.Ta5 Kxb4 3.Tb8xb5#

6) G.J.Bouma, Nederland in Miniatuur 1972

1.Ta5! a6 2.Tc5 a5 3.a4 Ka2 4.Txc3 Ka1 5.Ta3#

7) A.K.Kalinin, Shakhmaty i SSSR 1989

1.Txa2 b3+ 2.Kxb3 Rxc1+ 3.Kc4! Rxa2 4.h5 (3.-Kxh4 4.Tc2)

8) F.W.Whitehead, Chess Amateur 1922

1.Lb6+ Kc8 2.Lg4+ Kb8 3.Rd7+ Kc8 4.Lc7! De4 5.Rf6+

9) R.Zalototsky & A.Semenenko, 2.palk Tsivilev 80 JT 2000

1.Dd6 Db4 2.Dg3 Dxe7# 1.De3 Dd4 3.Dg5 Df2#

10) N.Turner, Suomen Shakki 1986

1.Rf8 Tc5 2.Kd6 Lf6 3.Re6 Le7# 1.Rc5 Lf8 2.Kf6 Tg5 3.Re6 Le7#

11) E.Ivanov, 1.palk Gazeta Czestochowska 1965

1.Te4! (2.Dxg2+ hxg2#) 1.-Dxe4 2.Dxf2+ Kxf2# 1.-Kxe4 2.Dxd3+ Kxd3# 1.-Ta1 2.Te3+ Kxe3#

12) A.K.Kalinin, Na boevom postu 1996

1.Tb8! Txb8 2.Th1+ Tb1 3.Tc1 Txc1#

Menestyneitä suomalaisia monisiirtoisia mattitehtäviä

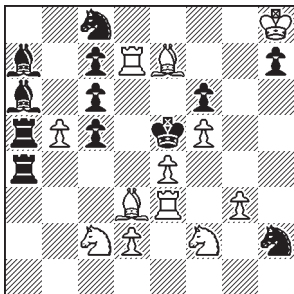
ST-lehden numerossa 2/2003 esiteltiin 2- ja 3-siirtoisia suomalaismestyksiä. Seuraava 11 tehtävän kooste on sille luontevaa jatkoa eikä vaatisi sen kummempaa esipuhetta. Sen verran kuitenkin haluan todeta, että alla oleva FIDE-albumiin 1992-94 valittu tehtävä II sai minut tutkimaan suomalaisten monisiirtoisten esiintymistiheyttä kaikissa tähän asti ilmestyneissä albumeissa ja havaitsin, että monisiirtoinen albumitehtävä on suomalaisille yllättävän harvinaista herkkua: laskujeni mukaan suomalaisten vuosina 1914-1994 metsäämistä 489,82 albumipisteestä vain 13 (2,66%) on tullut monisiirtoisista mattitehtävistä, ja ennen Henryä edellinen löytyy Harri Hurmeen tuomana albumista 1983-85! Sitten Veikko Hynösen ja Veikko Tammisen ei kukaan suomalaislaattija ole *systemaattisesti* tutkinut monisiirtoisideoita, sen enempää loogisia, strategisia kuin mattikuva-aiheitakaan. Sitä ilahduttavampaa on havaita tässäkin koosteessa jokunen erinomainen menestystehtävä, enkä nyt tosiaankaan tarkoita omiani!

Tuomari Jorma Paavilainen moitti tehtävässä I lyhytuhun luovaa alkusiirtoa ja tiettyä yhtenäisyyden puutetta, vaikka kiinnostavat Novotny- ja muut katkot kompensoivatkin paljon. **1.bxc6!** (2.Td5#) 1.-c4 2.Lc5 Txc5 3.Lxc4 1.-Td4 2.Rxd4 cxd4 3.Lb5 2.-Rd6 3.Rg4+ 1.-Txe4 2.Lxe4 c4 3.Lc5 2.-Rd6 3.Lxd6+. Sen sijaan kilpailun omaperäisimmäksi ja teknisesti moitteettomaksi luomukseksi hän keuhui D:ien kaksintaistelun esittävää tehtävää II. Omaperäisyydellään ja muilla ansioillaan se vakuutti albumituomarit niin, että se valittiinkin korkein pistein (4+3+3,5 = 10,5) FIDE-albumiin 1992-94! Siirtopakkoihin ja mustan pattipuolustukseen perustuva ratkaisu on vaikea, mutta siihen samoin kuin moniin houkutuksiin kannattaa tutustua vielä kerran: **1.Dh1!** (2.Dc6#) Da8 2.Dh5 (3.Db5#) Dc6 3.De5 (ensimmäinen sp.; 3.Dg7? De6! 4.Db7 Dd5 5.Dc8 De6 6.Dc5 Dd5!) Dd7 4.Rxc4 (uhaten 5.Dxa5,Rb6#; 4.Db8? Dc6! 4.Dc5? Dd5!) Dd8 5.Dh5 (toinen sp.; 5.Ra3? Db8! 5.Dc5? Dc7!) Dd5[g5,c7] 6.De8+.

Irlantilaisuomari Alan Bell antoi mainesanoja tehtävästä III: "Tehtävä, jossa on tarkka ratkaisu ja kauniin taloudellinen asema. VR avaa ja sulkee ruudut e4/f5 pöimien samalla mustan sotilaat vapauttakseen vL:n." Moitteita tuli sen sijaan siirtolukuekonomiasta, sillä "1.-d5 ratkeaa täsmälleen samalla tavalla 11 siirrossa. Minusta näyttää turhalta venyttää tehtävää 12 siirtoon ja jättää siihen häiritsevää identtinen lyhytmatti. Ehkä parempi olisi antaa ms:n lähteä d6:sta (vK voi olla joko b3:ssa tai b4:ssä) ja tyypistää tehtävä 11-siirtoiseksi". **1.Kb3!** sp d6 2.Kb4 d5 3.Rh5 Ke4 4.Rxg3+ Kd4 5.Rf5+ Ke4 6.Rd6+ Kd4 7.Kb3 g3 8.Rf5+ Ke4 9.Rxg3+ Kd4 10.Rf5+ Ke4 11.g4 d4 12.Lg2#.

I
Kari Valtonen
2. kum.

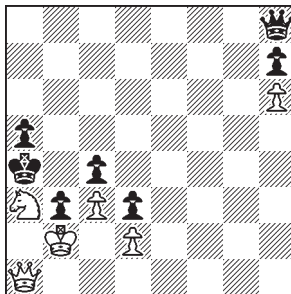
Suomen Shakki 1994-5

4# 12+12

II
Henry Tanner
3. kum.

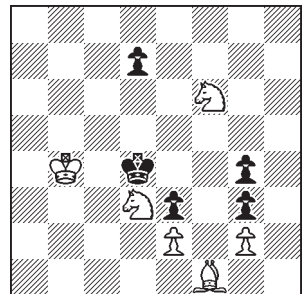
Suomen Shakki 1994-5

7# 6+7

III
Jorma Pitkänen
4. kum.

The Problemist 1998

12# 6+5

Ala-Saksin Shakkiliitto juhli 75-vuotista taivaltaan komeasti järjestämällä kansainvälisen monisiirtoislaadintakilpailun, johon saapui 57 tehtävää. Tuomari Dieter Müller ihastui loogiseen tehtävään **IV**: "Kosolti katkoroomalaisista. ML kyyditetään peräti kahdesti katkoroomalaisen erittäin hienostuneella tavalla. VLd8 hiipii hitaasti mK:ta kohti työllistäen samalla mTa7:n, joka nousee 'portaita' a5:een asti joutuakseen sitten katkouhruuksella kyyditetyksi d5:een, jolloin valkea voi 10.Ke2:lla päättää pelin." **1.Ke2!** (2.Tf2#; 1.Lb7? Txd8! 2.Ke2 Txd4!) La6+ 2.b5 Lxb5+ 3.Kf2 (4.Txg4#) Ld7 4.Lxe7 (5.Ld6#) Ta6 5.Ke2! (5.Lc6? Txc6 6.Ke2 Txc2!) Lb5+ 6.c4 Lxc4+ 7.Kf2 Le6 8.Lf6 (9.Le5#) Ta5 9.Ld5! Txd5 10.Ke2 ~/g3 11.Tf2/hxg3#. Yksi tyylikkäimpiä näkemiäni loogisia suomalaistehtäviä!

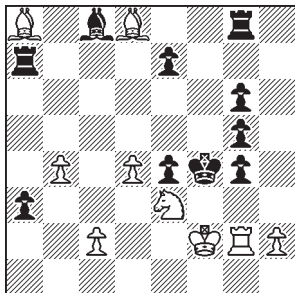
Niin sanottu kontraväxling (Kontrawechsel; Counter Exchange), jonka olen ehkä hiukan kökösti suomentanut "vastasiirron vuorotteluksi", on ollut eritoten ruotsalaisten suosiossa. Niinpä tuomari Bo Lindgren innostuikin tehtävästä **V**, jossa houkutuspeli on olennainen osa sisältöä: "Vastasiirron vuorottelu on vuosien mittaan tehty lukemattomia kertoja, mutta tämä pattiaiheita houkutuspelissä sisältävä esitys tuntuu omaperäiseltä! Pelkistetyistä materiaalista huolimatta laatijan on onnistunut esittää aiheensa runsasmuunnelmaisesti!" 1.e4? gxf5? 2.Lg1, 1.-g5! 2.fxg5 fxg5 3.g4 patti; 2.g4? gxf4 3.? 1.g4? gxf5! 2.e4 fxg4 3.f5 g3, 2.Lg3 fxg4 3.f5 patti. **1.Lg1!** sp. 1.-gxf5 2.e4 fxe4 3.Lb6 1.-g5 2.g4 gxf4 3.Lh2. Kyseessä on looginen valintasommitelma, jonka voi, sellaisena kuin se esiintyy tässä tehtävässä, esittää kirjainkaaviolla 1.A? a! 1.B? b! 1.X! a/b 2.B/A.

Tehtävää **VI** Lindgren luonnehti seuraavasti: "VD lähtee a2:sta tehdäkseen merikäärme-tehtävän lopuksi matin Db1#. Matkan varrella vaivihkaa tapahtuva siirto Ka2 - paikanvaihto siis - on pikku pointti huomattavaksi nyansseja tajuavalle! Tämyntyyppisessä tehtävässä olisi teho parempi, jos laatijan ei olisi pakko aloittaa shakkauksella, mikä ei toki sinänsä ole virhe. Sen sijaan matti saisi ehkä olla taloudellisempi, sillä loppuasemassa roikkuu valitettavasti kaksi upseeria. Muutoin peli on yllättävän liikkuvaa ja siihen ottaa osaa useampi nappula kuin näin pitkissä tehtävissä on tapanal!" **1.Dd5+!** b5 2.Da8+ 3.Rd5+ 4.Lb4+ 5.Rd2+ 6.Rf4+ Lxf4 7.Lf1+ Te2 8.Th3+ Le3 9.Dh1 (10.Lxe2+) Lh5 10.Ka2! Kc2 11.Lxe2 f1D 12.Dxf1 Lxe2 13.Db1#. Tämäkin tehtävä, joka täyttäisi muuten kolmen siirron osalta meneillään olevan 7. WCCT:n monisiirtoisteman vaatimuksen, olisi parempi 12-siirtoisena ilman pitkittävää välinäytöstä 11.-f1D 12.Dxf1, mutta sen poistamisessa en onnistunut.

IV

**Jorma Paavilainen &
Pauli Perkonaja**
2. palk.

**Niedersächsischer
Schachverband 75 Jahre**
1998-9

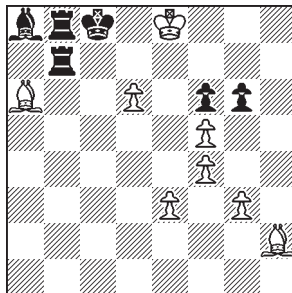
11#

9+10

V

Holger Brantberg
Omistus: Kauko Virtanen
1. kum.

Suomen Shakki 1998-9

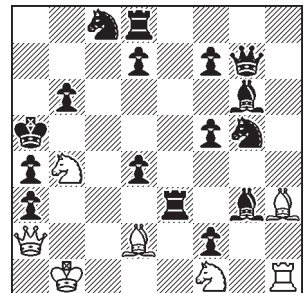

4#

8+6

VI

Kari Valtonen
Omistus: ST 60 v.
1. main.
Suomen Shakki 1998-9

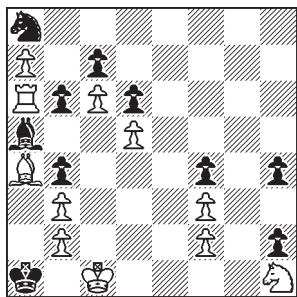

13#

7+16

VII
Jorma Pitkänen
3. main.

Suomen Shakki 1998-9

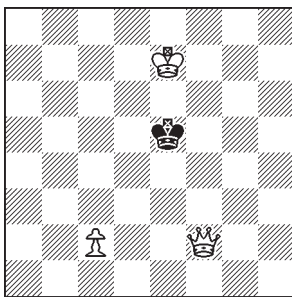

10#

11+10

VIII
Jorma Pitkänen
Main.

Thema Danicum 1998-9

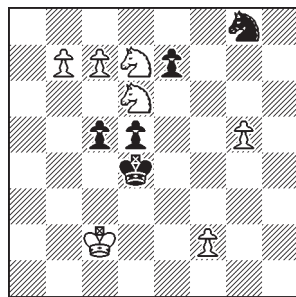

4#

b) sc2→d2 3+1

IX
Jorma Pitkänen
Erik. palk.

Uralskij Problemist 1999

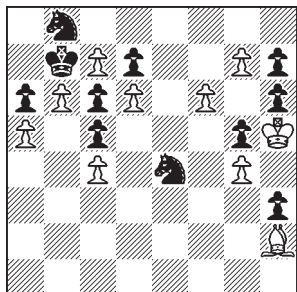

4#

7+5

X
Jorma Pitkänen
2. kum.

Šahmatna misöl 2001

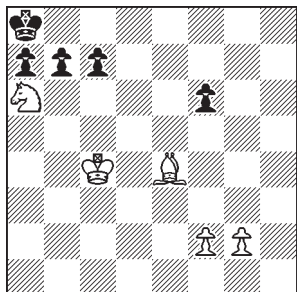

6#

10+11

XI
Jorma Pitkänen
6. main.

Problem-Forum 2001

6#

5+5

Tehtävästä VII Lindgren totesi, että siinä on "[H]auska, pienin edestakaisin liikkein etenevä L-manööveri b1:een mK:n patittamiseksi", mutta olisi ekonomisoinut tehtävää kolmella nappulalla seuraavasti: -vsf2, f3 ja vRh1 sekä msf4→h6, msh4→h5 ja vsh2→h3. 1.Lb5! 2.Lc4 3.Ld3 4.Lc2 h3 5.Ld3 Kxb3 6.Lb5! 7.Lc4+ b3 8.Ld3 9.Lb1.

Vähänappulaisissa monisiirtoisissa mattitehtävissä ei luulisi olevan enää paljon löydettävää, mutta Pitkäsen VIII on mainio vastaesimerkki: "Toistomatit vähänappulaisessa, sievä löytö. Gruberin vähänappulaiskokoelmasta ei löytynyt edeltäjiä" (Torsten Linss). A) 1.Df3! Kd4 2.Kd6 Kc4 3.Db3+ B) 1.d3! Kd5 2.Db6 Ke5 3.Df6+.

Korotuskimaraa IX analysoi tuomari Rudolf Larin seuraavasti: "Tehtävää ei ratkaise tavanomainen sotilaiden korotus vahvimaksi nappulaksi: 1.b8D? exd6! tai 1.c8D? exd6! Ratkaisu 1.c8R! (2.b8D exd6 3.Rxd6 – 4.Db2# tai 2.Rxe7 Rxe7 3.b8D – 4.Db2#). Päämuunnelma 1.-exd6 2.Rxd6 (3.b8D) Rf6 3.b8R! Rxd7 4.Rc6#! päätty kahden korottuneen ratsun tekemään mallimattiin keskellä lautaa. Pelin kuluessa ratsut vaihtuvat täysin. Poikkeuksellisen omaperäinen tehtävä, joka tuo mieleen A. Kazantsevin tunnetun lopputehtävän. Sitä haluaisi nähdä enemmänkin tällaisia löytöjä! Todettakoon, että valkea sg5 voidaan aivan kivuttomasti korvata mustalla (paitsi g5:ssä se voisi sijaita ruuduissa g6, g7, h7 jne.), mikä parantaa loppuasemaa oleellisesti. Vahinko, että laatija ei huomannut tätä". Ekonomisoinnissa voidaan mennä vielä pidemmälle: kyseisen sotilaan tarkoitushan on estää sivuratkaisu 1.c8D exd6 2.Dxg8 Kc4 3.b8D, T Kd4 4.Dg4#, joten sen voisi kokonaan poistaa, jos e7:ssä olisi mL (jolloin 1.-Lh4 2.b8D Lxf2 3.Db3 Le1 4.Dd3#!)

Tehtävää X tuomari Petr Pešev piti kiinnostavana osittain samoista syistä kuin R. Larin edellistä, eli siksi, että matti-

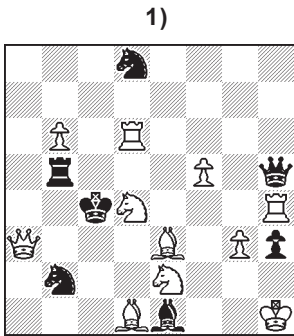
asemassa on kaksi ratkaisun aikana korotettua ratsua: **1.g8R!** Rxf6+ 2.Rxf6 Kc8 3.Re4 Kb7 4.Rxc5+ Ka8 5.b7+ Ka7 6.c8R#. Tämä päämuunnelma on muuten ainoa duaaliton jatko, sillä siirtoa 1.-Rg3+ seuraa dualistisesti 2.Lxg3,Kxh6. VLh2 estää siirron 1.-Rxd6 (2.Lxd6 ja 3.cxb8D,T#).

Vasta pari vuotta ilmestyneen *Problem-Forum*-tehtävälehdhen n#-vuosikilpailu 2001 oli varsin korkeatasoinen, sillä 25 kilpailukelpoisesta (kaikkiaan 27) tehtävästä tuomari Baldur Kozdon sijoitti peräti 14! Tekijälleen tyyppillisestä pähkinästä **XI** hän totesi, että se on kevytsarjalainen, "joskin sellainen, jonka viehätysvoimaa minun on vaikea vastustaa!" Ja miksi pitäisi? **1.Kc5!** sp. 1.-f5 2.Lc6 bxc6 3.Kxc6 f4 4.Kxc7 f3 5.Kc8 fxd2 6.Rc7# 2.-f4 3.Lf3! c6 4.Kd6 bxa6/c5 5.Kc7 a5/c4 6.Lxc6/Lxb7#.

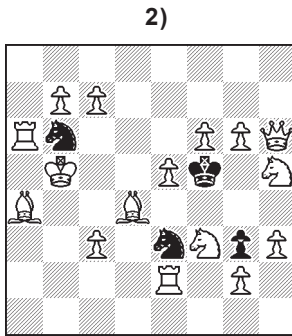
Tietoja matti-, apumatti-, itsematti- ja lopputehtävien menestyksistä voi toimittaa yllekirjoittaneelle osoitteella *Finninmäenkatu 4 L 108, 33710 Tampere*. Henry Tanner toimittaa tai toimituttaa ST-lehdessä koosteita suomalaisista satu-, retro- ja shakkimatemaattisista menestystehtävistä, ja hänen osoitteensa on *Laivalahdenkaari 9 B 7, 00810 Helsinki*.

Puolan ratkaisijamestaruuskilpailu 31.5. - 1.6.2003

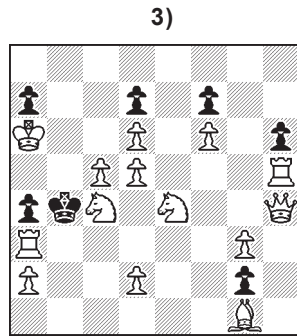
Esittelemme otsikon kilpailusta kaksi- ja kolmisiirtoiset, tehtävien oikeat alkusiirrot ovat ensipainospalstan lopussa. Kilpailu käytiin MM-kilpailujen tyyliin, eli kaksisiirtoisiin oli aikaa 20 ja kolmisiirtoisiin 60 minuuttia.

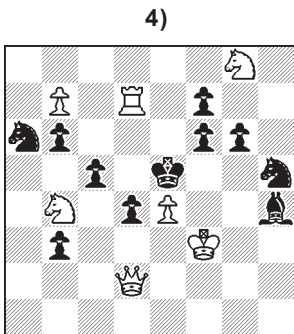
2#

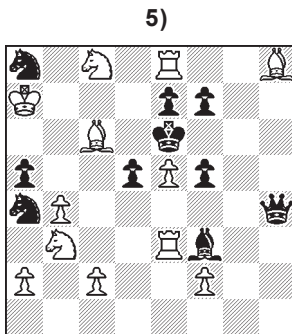
2#

2#

3#

3#

3#

Ensipainokset

Originals

Tuomarit / Judges: 2# 2003-2004: **NN**, 3# 2002-2003: **Dieter Müller**, n# 2002-2003: **Jim Grevatt**, lopputehtävät/*studies* 2003-2004: **NN**, a#2/h#2 2003-2004: **Valeri Gurov**, a#3/h#3 2002-2003: **Michal Dragoun**, a#n/h#n 2002-2003: **Christopher Jones**, i#/#s# 2003: **NN**, satutehtävät/*fairies* 2003: **James Quah**

Mattitehtävät / *Direct mates*

Jukka Tuovinen

Steniuksentie 35 A 1, 00320 HELSINKI

Puh/Tel.: 040 590 6609

e-mail: tuovinenj@hotmail.com

Kaikki tehtävät ovat koneella tarkistettuja.
Ratkaisuaikaa seitsemän viikkoa.

MATTITEHTÄVÄENSIPAINOSTEN RATKAISUT ST 1/2003

2450. Righi 1.Rd6! (2.Dh2#) Lxd6/Re2 2.Tf7/Dh8#. Luonnollinen, mutta ei silti aivan helppo alkusiirto (AH). Tyypillinen kahden linjan katko (JP).

2451. Tshepizhny 1.-exf6 2.Dc8#, 1.fxe7? (2.Dc8#) g4!, 1.e6? (2.Dd5#) Ta5! 2.Da5#, 1.-fxe6!, 1.Dd5? (2.e6#) e6 2.Rd6#, 1.-Ta5!, **1.Dh1!** (2.Dh7#) Dh1/g4/Dh5 2.g4/Dh5/Db1#. Kaunis pitkä veto, joka tuottaa kauniita matteja (AH)! Hyvä alkusiirto, joka siirto pisin mahdollinen (JP).

2452. Kozhakin & Zubenko 1. Tb4? c4 2.c3 cxd3 3.Kd1 d2 4. Rc2#, 1.-cxb4!, **1.d4!** cxd4 2.Tb4 d3 3.Kd2 dxc2 4.Rxc2#. Menettelee pienen pattiansan takia (AH). No difficult (RL). Pikkunäppärä 4-siirtoinen (JP).

2453. Kozhakin & Kotov 1.Re7! b5 2.Lc6 ~ 3.Lxb7 ~ 4. Rxc6# (1.-c5 2.Kd6 ~ 3.Rd5#). Mustan hyvin rajallisista siirtomahdollisuuksista huolimatta suhteellisen vaikea (AH). Muunnelmassa 1.-b5 2.Lc6 huomionarvoinen (JP).

2454. Pitkänen 1.Lh6! gxh6 2.g7 e4 3.g8D Ke5/exd3 4.Dg7+/Dg4+, 1.-e4 2.Lxg7+ e5 3.Lf8 exd3 4.Lxd3. Hyvä alkusiirto ja muutenkin (MK). Elegance (RL)!

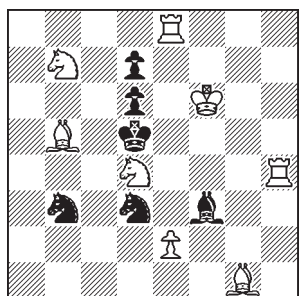
2455. Valtonen 1.Dc3? (2.Db3) Ld6!, **1.Dh8!** (sp) Kb1 2.Dc3 Lg3 3.Dc2+ Ka1 4.Db3b1D 5.Da3+, 2.-Lf4 3.De1+ Lc1 4.Dh1 Ka1 5.Da8+, 1.-Lf4 2.Da8+ Kb1 3.Dh1+ Lc1 4.d4 Ka1 5.Da8+. Vars. L-muunnelma hieno (MK). Solid work with aktive Damen (RL). Erikoista tehtävässä on v:lla mattiin johtavassa siirtosarjassa pitkiä siirtoja (JP). Ihailtava demonstraatio koko laudan hallinnasta. Bravo Kari (HS)!

Huom! Suorissa mateissa (n#) ja itsemateissa (i#n) kuvion alla oleva **h** tarkoittaa temaattista houkutusta, **e** taas esipeliä (= jos musta olisi siirtovuorossa). Niitä ei tarvitse ilmoittaa ratkaisussa. Apumateissa vaihdelmalla ilmaistaan asteriskilla, esim a#2*.

Note! In direct mates (n#) and selfmates (i#n) **h** under a diagram means a thematic try, while **e** means setplay. You need not give tries & setplays in your solutions. In helpmates setplay is indicated by an asterisk, e.g. a#2* (= helpmate in two with setplay).

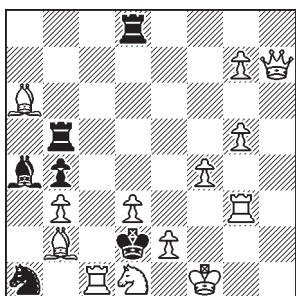
Piece abbreviations in Finnish are: K = King, D = Queen, T = Rook, L = Bishop, R = Knight

2514.
Herbert Ahues
Bremen - DEU

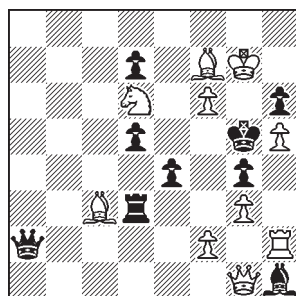
2# hh 8+6

2515.
Efren Petite
Oviedo - SPA

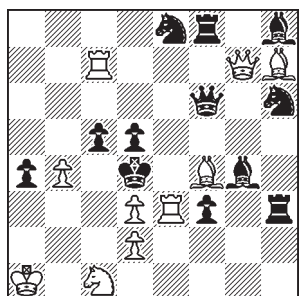
2# hhh 13+6

2516.
Aleksander Popovski
Skopje - MAK

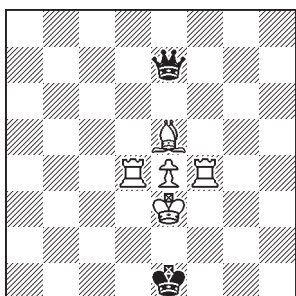
3# 10+9

2517.
Jevgeni Fomitshev
Nizhny Novgorod - RUS

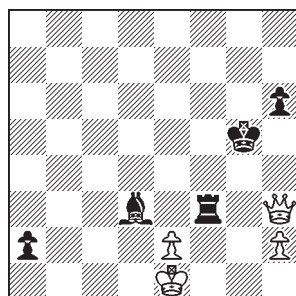
3# 10+12

2518.
Baldur Kozdon
Flensburg - DEU

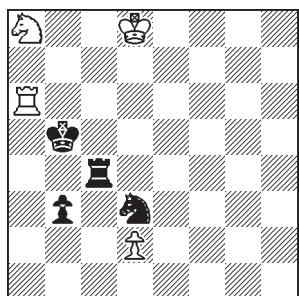
8# 5+2

2519.
V. A. Golubenko
Novgorod - RUS

a#2 5.1.1.1 4+5

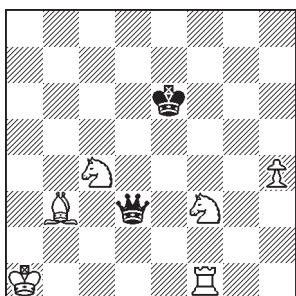
2520.
Christer Jonsson
Skärholmen - SWE

a#2 4+4

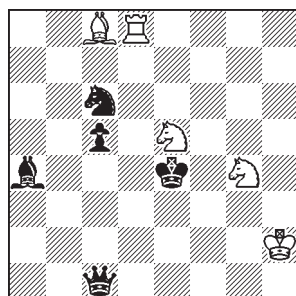
b) vRa8→a2 c) vRa8→f3

2521.
Vladislav Nejdodov
Tsheljabinsk - RUS

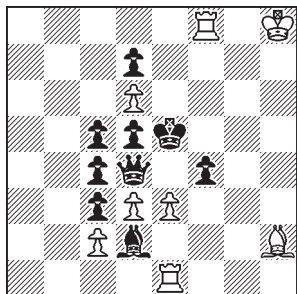
a#2 2.1.1.1 6+2

2522.
Unto Heinonen, Helsinki
omistus: Lahden
tehtävashakki 10v

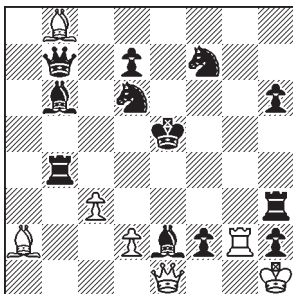
a#2 3.1.1.1 5+5

2523.
Krishnamurthy
Muralidharan
Chennai - IND

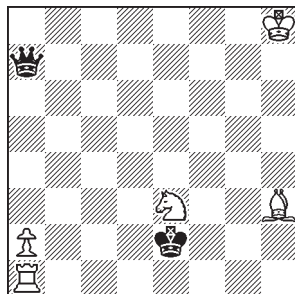
a#2 2.1.1.1 8+9

2524.
Lars Larsen
Sønderborg - DNK

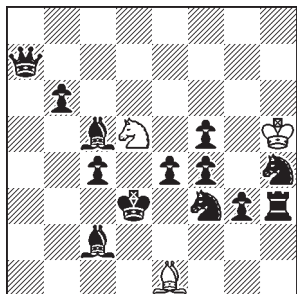
a#2 2.1.1.1 7+12

2525.
Marko Ylijoki
Tampere

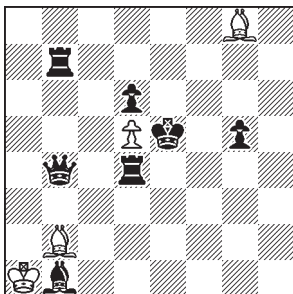
a#2½ 0.2.1.1.1.1 5+2

2526. Toma Garai &
Mikael Grönroos
Van Nuys, CA - USA/Vaasa

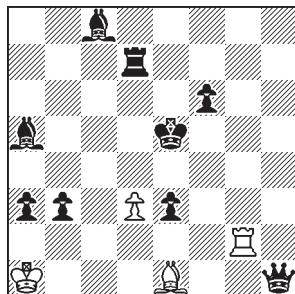
a#2½ b) mLc2→e2 3+13

2527.
Christer Jonsson
Skärholmen - SWE

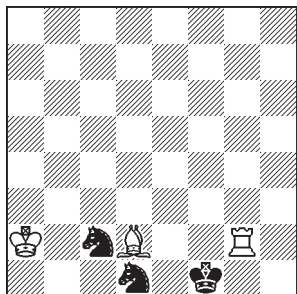
a#3 2.1.1.1.1.1 4+7

2528.
Christopher Jones
Henbury - GBR

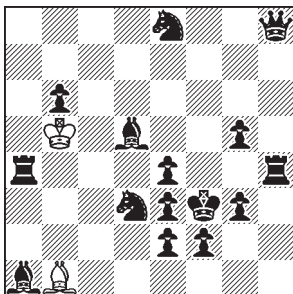
a#3 b) vsd3→c4 4+9

2529.
Carl-Erik Spåre
Ylämylly

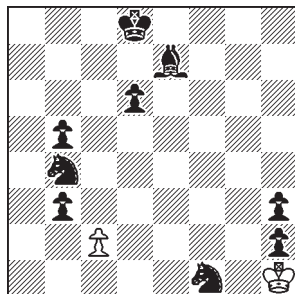
a#3½ b) -mRc2 3+3/2

2530.
Toma Garai
Van Nuys, CA - USA

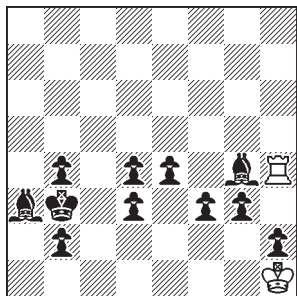
a#4 2+15

2531.
C.J. Feather
Stanford - GBR

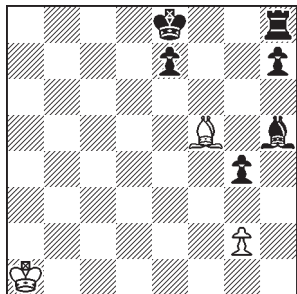
a#5 b) msc2→b7 2+9

2532.
Timo Koistinen
Mustasaari

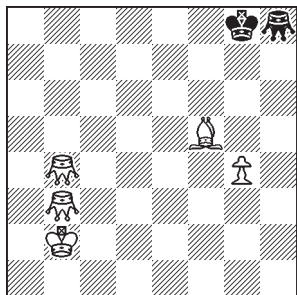
a#5 2+11

2535.
Jorma Pitkänen
Lahti

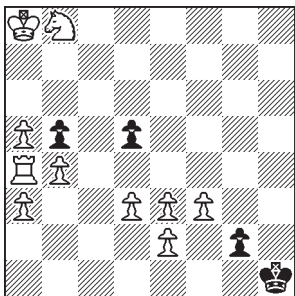
a#6 3+6

2538.
Stefano Spinelli
Saronno - ITA

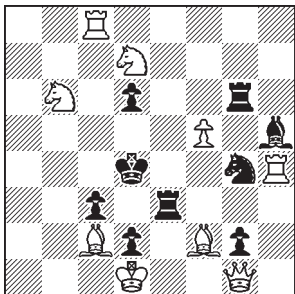
i#5 pisinsiirtoinen 5+2
heinäsirkkoja

2533.
Christer Jonsson
Skärholmen - SWE

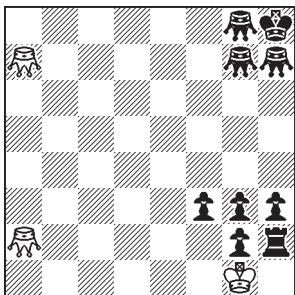
a#5 10+4

2536.
Zivko Janevski
Gevgelija - MAK

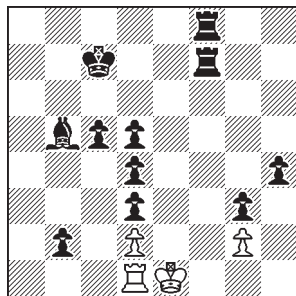
i#3 9+9

2539.
C. J. Feather
Stamford - GBR

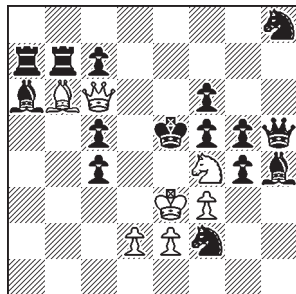
a#5* b) -Th2 3+9
heinäsirkkoja

2534.
Marko Ylijoki
Tampere

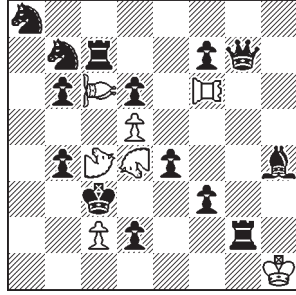
a#5½ 4+11

2537.
Leonid Makaronez
Haifa - ISR

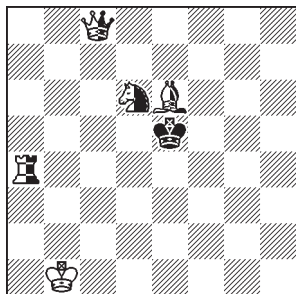
i#3 7+15

2540.
Marko Ylijoki
Tampere

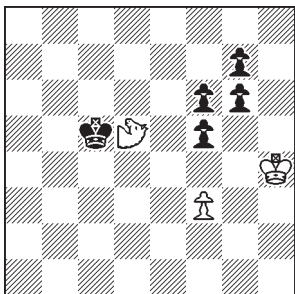
a#2½ 4.1.1... 7+14
Dabbaba c4 Alfif d4
LT-metsästäjä c6
TL-metsästäjä f6

2541.
Unto Heinonen
Helsinki

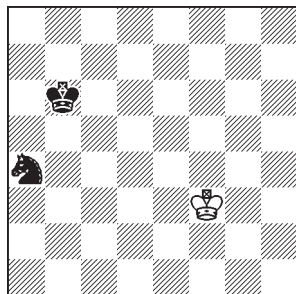
a#2½ 2.1.1... 1+1+4
neutraaleja nappuloita

2542.
Olli Heimo
Helsinki

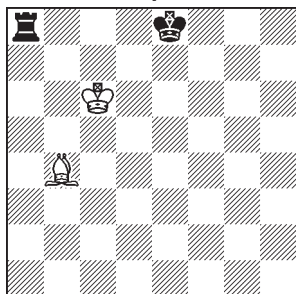
a=2 3+5
peilautuva aituri d5

2543.
Ion Murarasu
Galati - ROM

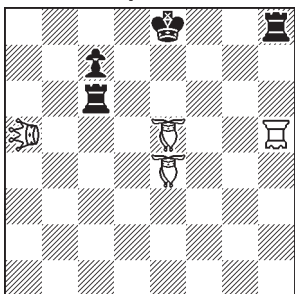
a#4 3.1.1... 1+2
vartiosotilasshakkii

2544.
Harri Hurme
Espoo

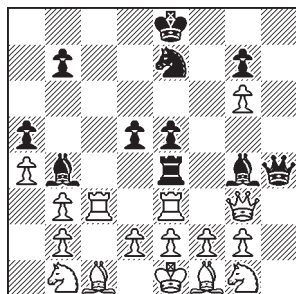
a#2 2+2
antikirke Cheylan-muoto
b) Ta8→g2 a#2½
c) Kc6→h8 a#3

2545.
Zoltán Laborczi
Budapest - HUN

a#4 Kirke Rex inclusiv 4+4
Leo a5 L-hyppääjä e4,e5
T-hyppääjä h5

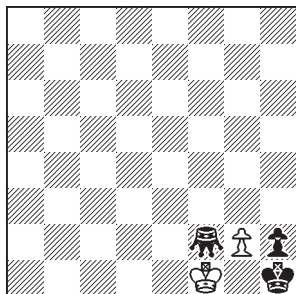
2546.
Unto Heinonen
Helsinki

Lyhin johtopeli 16+11
Kiinalaiset nappulat

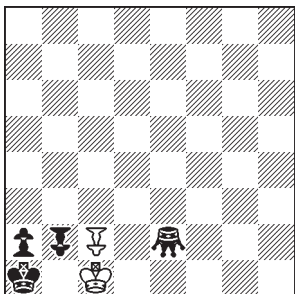
Vertailutehtävät nroon 2475:

A) Valerian Onitii
Die Schwalbe 1929

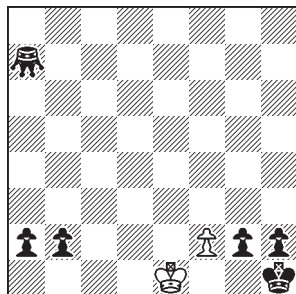
6# 2+3

B) Jan Mortensen
Fairy Chess Review 1957

6# 2+4
b) He2→e3 berolinat b2,c2

C) Teppo Mänttä
(ensipainos) Makaronezin
ja Ettingerin mukaan

a#5 2+6

Lopputehtävät / *Studies*

Joose Norri

Meritullinkatu 7 A 13, 00170 Helsinki

Puh/Tel.: (09) 6222 961

e-mail:joose_norri@hotmail.com

**LOPPUTEHTÄVÄENSIPAINOSTEN
RATKAISUT ST 1/2003**

2456. Josten 1.Te7 i) Dg1 2.Te1 ii) Df2 iii) 3.Te8+ Kb7 4.Te7+ Kc8 5.d6 Df5+ 6.Kb6 Df2+ 7.Ka6 Ta1+ 8.Kb5 Df1+ 9.c4 Df5+ 10.Re5 voittaen.

i) 1.c4? Txf7 2.Txf7 Db6+ 3.Ka4 Db5+ johtaa pattiin.

ii) 2.Ka6? Ta1 3.Ra5 Df1+ 4.Kb6 Df6+ 5.Rc6 Ta6+; 2.Te8+ Kb7 3.f8D Txf8 4.Txf8 Db6+; 2.c4? Txf7 3.Txf7 Db6+.

iii) 2.-Kb7 3.Ra5+ Kc7 4.d6+ Kxd6 5.f8D+ Txf8 6.Txg1.

Olipa hankalaa enkä ole lainkaan varma, olenko esittänyt kaikki mustan puolustusyritykset. Sitä paitsi valkealla saattaa olla jossain muunnelmassa ylläolevaa tehokkaampikin pelitapa (OH). Olli esittää, että myös 6.Re5 Dxc2 7.Tc7+ Dxc7 8.dxc7 voittaisi, esim. Tf6 9.Kc5 Kxc7 10.b5 Kb7 11.Kd5 Kc7 12.b6+ Kb7 13.Rc4 Ka6 14.b7 Kxb7 15.Rd6+ Kb6 16.Ke5 ja Rf5. Tämä näyttää minusta pitävältä.

2457. Heiskanen 1.d5 h1D i) 2.Tb1+ Tg7 3.Lxg7 ii) Kxg7 iii) 4.Txh1 Le4 5.Tg1+ Kf6 6.Kb8 Txa7 7.Kxa7 ja valkea voittaa loppupelin.

i) 1.-Tg7 2.Tb8.

ii) 3.Txh1? Txa7+ pattilopuin.

iii) 3.-Lxg7 4.Txh1 Tc8+ 5.Kb7 Tf8 6.d6.

Apumatit / *Helpmates*

Mikael Grönroos

Savenottitie 10 C 8

FIN-65280 Vaasa

e-mail: mikael.gronroos@fimnet.fi

Marko on saanut kiitosta toimittajavuosi-
taan usean ratkaisijan taholta. Itse kiitän
rohkaisuista palstan toimittamisesta. Apu-

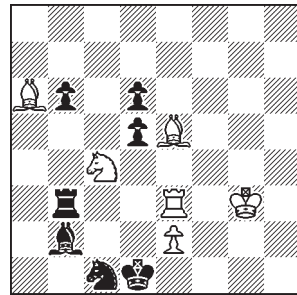
setä-numero-yhden eli Kari Valtosen toivo-
tan lämpimästi tervetulleeksi "uuteen" rat-
kaisijan rooliin.

Pyrin pitämään suhteellisen korkeaa
julkaisukynnystä tehtävien suhteen, joten
osan ehdotetuista ensipainostehtävistä
palautan, vaikken edeltäjää löytäisikään.
Uuden luominen ei ole helppoa ja vanhan
uudelleen lämmittämisessä pitäisi aina
olla jotain selkeää parannusta. Jälkimmäis-
tä tarjoaa Vladislav Nefjodov, joka parantaa
omaa ST 5/1994 julkaistua tehtäväänsä
591. Taloudellinen parannus on huomatta-
va ja erittäin hieno idea pääse täydellä
teholla oikeuksiinsa. Very beautiful.

591v (ST 5/1994)

Vladislav Nefjodov

Tsheljabinsk - RUS

a#2 b) mKd1→c6 6+7

a) 1.Td3! Lc3 2.Txe3 Rxe3#

b) 1.Ld4! Tc3 2.Lxe5 Rxe5#

Ensipainoksia on ratkaistavana 17, joista
ehkä osa on varsin helppoja. Toimittajana
en kiinnitä mitään huomiota ratkaisemisen
vaikeuteen tehtäviä valitessani, vaan tehtä-
vätaiteelliset arvot ovat etusijalla. Usein-
han kantavaa ideaa vailla olevat tehtävät
voivat olla ratkaisijalle erityinen haaste!
Vaikeiden tehtävien suhteen pyrin vinkkejä
antamaan, kuten aiemmatkin toimittajat.
Jonssonin 2-siirtoinen on syklinen talous-
ihme. Unton tehtävässä on muutakin sym-
boliikkaa kuin nappulaluku. Markon 2½-
siirtoinen osoittaa, että pienellä nappula-
määrällä on uutta vielä löydettävissä, kun
tavoite on riittävän korkealla. Jonesilla uh-
rataan. Garailla on siisti ennätys. Featheril-
la on humoristinen paradoksi ja tekniikka
kovaa luokkaa. Koistisella moitteetonta lin-

janraivausta. Jonssonin 5-siirtoisessa ja Markon ½ siirtoa pidemmässä on jotain yhteistä ja molemmissa lienee myös klassikon aineista. Pitkänen palailee.

Hieman epäselvyyttä on ollut pisteityksen ja ratkaisumerkintäkäytäntöjen suhteen, mutta noudatan edeltäjän pisteitystä eli yksi piste ratkaisua (ja esipeliä) kohti 2- ja 3-siirtoisista sekä kaksi pistettä vastavasti monisiirtoisista. Ratkaisussa riittää 2-siirtoisissa mustan alkusiirto ja valkean mattisiirto. 3- ja monisiirtoisissa pitää lisäksi mainita mustan viimeinen siirto.

APUMATTIENSIPAINOSTEN RATKAISUT ST 1/2003

2458. Spåre 1.Le5 Dg4+ 2.Kf6 g8R# 1.Lc1 g8R 2.Kg6 Re7# 1.La3 g8R 2.Kg6 Dg4#. Probably the best miniature presenting three S-promotions (UH). Marko taitaa olla hevostmies omistuksesta päätellen (PV). Muun muassa duaalinvälttöä, ja Le5-ratkaisu esittelee kolmannen päästön (KVä).

2459. Gorbunov ja Pozharski a) 1.Ta3 Dxd4+ Kb3 Le6# b) 1.Tc3 De6+ 2.Kd3 Lf5# c) 1.Kb5 Dc8 2.Lb6 Ld7# d) 1.Kd5 Df4 2.Lc5 Lxg2#. K-tähti, huomionarvoista vD:n tehokkuus (JP). Kaksi paria mattikuvia, joista toinen syntyy D/L urauksin, lisäksi mK-tähti. Sievä temaattinen paketti ja yllättävän hankala. (KVä)

2460. Molnar 1.Df8 Ld6 2.Kxd4 Lb4# 1.Db8 Le6 2.Ke4 Lc4# 1.Dxc7 Te6 2.Kc4 Te3#. Onnistunut D:n piilotus vaikka Dxc7 rikkookin hieman (CES).

2461. Kopajev a) 1.Dh1 Dg2 2.Dh3 De2# b) 1.Dg2 Df3+ 2.Kh3 Dh5# c) 1.Df3 De4 2.Dg4 Dh7# d) 1.Tg8 Df8 2.Kh8 Dh6# e) 1.Tbf8 De8 2.Kg8 Dg6# f) 1.Te8 Dd8 2.Kf7 Df6# g) 1.Ta2 Da3+ 2.Ka1 Dc1# h) 1.T7a3 Da4 2.Ka2 Dc2# i) 1.Ta4 Da5 2.Ka3 Dc3#. The changes are not good (UH). Ennätys tulee aika kalliiksi. Taiteellisuus on tehtävähäkin peruselementtejä – tästä se puuttuu kokonaan (CES) Viehättävä kokonaisuus, jossa vD seuraa lähietäisyydellä mustan raskaita nappuloita (AH).

2462. Larsen 1.Rf4 Lxf3 2.Rg6 hxg4# 1.Rc7 Le4 2.Kg6 Rf4#. Tosiaan erikoinen ja vaikea idea –vL ja mT vuorottelevat loppuasemassa toistensa kiinnittämisessä! (CES). Näytti ensin sekavalta, mutta olikin kaunis (AH).

2463. Kopajev a) 1.Dg1 Dg2+ 2.hxg2 Pg3# b) 1.Da1 Db2+ 2.axb2 Rc3# c) 1.Dc3 Dd4+ 2.cxd4 Rc5#. Niinpä niin, valkea uhraa tarpeettoman D:nsa ja tekee pussimattin (AH).

2464. Jonsson ja Wiehagen 1.Dxg1 Lc4 2.Dg7 Tg1 3.De7 Tg8# 1.Dxf1 Ld4 2.Df7 Th1 3.Kg8 Th8#. Nätti tehtävä vähin nappuloin (PV).

2465. Heinonen 1.Lxc3 Lh6 2.Le1 Tc5 3.Ld7 Lf8#. 1.Tb2 Rd5 2.exd5 Tc7 3.Le6 Lf4#. Toisessa ratkaisussa aktiivinen uhraus, suora päästö ja mT:n katkoo mL:ä, toisessa passiivinen uhraus, katkopäästö ja mL katkoo mT:a. Mattikuva yhdistävä elementti. Kohtalaisen vaikea. (KVä)

2466. Miloseski 1.Kd5 a4 2.Kc5 a5 3.Dd5 Da3# 1.Ke4 Kc1 2.Ke3 Kd1 3.Te4 Dc1#. Molemmilla sama vaiheurausstrategia, hauska (KVä).

2467. Kolesnik ja Zalokotski a) 1.Re5 Le3 2.dxe3 Txd5 3.Kf4 Td4# b) 1.Le4 Td5 cxd5 La5 3.Ke5 Lxc7#. A fine difficult Zilahi! (UH). Tässä on mahdollista puhdas ekonomisointi, jolla säästyy musta upseeri. Poistetaan mTf5 ja msh2, tilalle msf5. (TM)

2468. Henrycha 1.Dc6 Lh2 2.Ld5 Re4+ 3.Ke7 Rg3 4.Kd6 Rxf5# b) 1.De3 Rb5 2.Te4 Lb8 3.Kg5 Rc7 4.Kf4 Re6#. Meni liki kuunkiertö, ennen kuin muistin tuplashakin (HS).

2469. Tanner a) 1.-Rc1 2.Tg4 Le4 3.Da5 Kc2 4.Kg5 Kd3 5.Kf4 Kd4 6.Dg5 Re2# b) 1.-Rb4 2.Te2 Rc2 3.Df2 Kb2 4.Kg5 Kc3 5.Kf4 Rb4 6.Ke3 Rd5#. Tämä teki todella vaikutuksen! Kaksi hienoa ratkaisua hämmästyttävällä kaksosmuodostuksella! (CES) Sykähdyttävän hieno asemalöytö! (HS) 99%:n tehtävä! Vain 'alkusiirrottomuus' miinuksena. (HK)

Itsematit, satushakki ja
matemaattiset shakkitehtävät /
*Selfmates, Fairies and
Mathematical Chess Problems*

Joose Norri

Meritullinkatu 7 A 13

00170 Helsinki

Puh / Tel: (09) 6222 961

joose_norri@hotmail.com

Kahden itsematin jälkeen on pisin siirtoinen, jossa mustan on aina tehtävä geometrisesti pisin siirtonsa lähtöruudun keskipisteestä tulo-ruudun keskipisteeseen laskettuna. A1-f6 on hieman pidempi kuin a1-a8. Heinäsirkat siirtyvät daamin linjoilla ensimmäisen vastaan tulevan nappulan jälkeiseen ruutuun, jolla oleva vastustajan nappula tulee lyödyksi; jos ruudussa on oma nappula, on siirto laitton.

Valkea-alkuisessa hämäläistehtävässä alfil on ratsu, joka loikkaa koordinaatein (2,2), ja dabbaba vastaavasti (2,0). Lähtö-torni-metsästäjä liikkuu eteenpäin kuin lähetti ja taakse kuin torni, TL-metsästäjä päinvastoin. Kumpikaan ei liiku vaakasuoraan. Neutraalit nappulat kuuluvat yhtä aikaa molemmille. Omalla siirtovuorollaan molemmat voivat siirtää tai lyödä niitä, ja niitä voi lyödä sekä omilla että neutraaleilla nappuloilla. Tehtävämme on materiaaliltaan ankaran klassinen.

Seuraavan apupattitehtävän peilautuva aituri saattaa olla uutuuksa satusaralla. Normaali aituri voi tehdä ratsun siirtoja samassa linjassa useampia peräkkäin; peilautuva aituri peilautuu laudan reunasta voiden siirtyä esim. linjassa d2-c2-b4-a6-b8-c6 ja niin edelleen ensimmäiseen esteeseen asti. D2:sta se pääsee c2:een, koska ilman reunaa se joutuisi c0:aan, ja sen peilikuva ykkösrivin keskiruudun suhteen on c2.

Vartiosotilasshakissa liikkuvat upseerit synnyttävät siirron osana samanvärisen sotilaan lähtöruudulle, mikäli se ei ole 1. tai 8. rivillä ja mikäli ko. värin sotilaita on aiemmin korkeintaan seitsemän.

Antikirkessä lyövä nappula siirtyy alku-ruudulle ja lyöty poistuu normaalisti. Lyönti on sallittu vain, jos alkuruutu on vapaa

(mikä koskee shakkejakin). Lyöntiruudun väri (ja -linja) määrää ratsun ja tornin (ja sotilaan) alkuruudun. Perus-, niin sanotussa Calvet-muodossa lyönti alkuruudulle on sallittu, Cheylan-muodossa kielletty.

Kirkessä lyöty nappula syntyy pelin alkuruudulle, mikäli se on vapaa, muuten se poistuu normaalisti. Sotilaat syntyvät lyöntilinjoilleen, ratsujen ja tornien uudelleen-syntymisruudun määrää lyöntiruudun väri. Satunappulat katsotaan korottuneiksi sotilaisiksi, joten ne syntyvät lyöntilinjan kasiriville. Kirke Rex inclusiv koskee myös kuninkaita, jolloin sen lyöminen ei vielä lopeta peliä, jos sen alkuruutu on vapaa. Torni- ja lähettihyppääjät ovat kuin heinäsiirtoja, mutta vain tornin ja lähettin linjoilla. Leo siirtyy ilman lyöntiä kuin daami, mutta tarvitsee lyödessään yhden pukkinappulan väliin. Pukki voi olla kumpaa tahansa väriä ja se voi sijaita lyöjään ja lyötävään nähden millä tahansa etäisyydellä.

Lyhimmässä johtopelissä pyritään alkuasemasta yhteistoiminnassa mahdollisimman nopeasti kuvioasemaan. Kiinalaisia nappulat tarkoittavat, että kuningasta ja sotilaita lukuunottamatta vastaavat kiinalaiset ovat alkuasemassa ja ainoastaan niiksi saa myös korottaa. Daamia vastaa leo, ks. yllä. Pao ja vao ovat vastaavat torni ja lähetti. Mao on kiinalainen ratsu; se tekee ratsun liikkeestä ensin kohtisuoran ja sitten diagonaalilinjan osuuden, on siis linjaratsu.

To our foreign readers

Selfmates: 2536-2537

Selfmate maximum with Grasshoppers: 2538

Helpmate with Grasshoppers: 2539

Helpmate with Dabbaba, Alfil, BR-Hunter (LT-Jäger) c6, RB-Hunter (TL-Jäger) f6: 2540

Helpmate with neutrals: 2541

Helpstalemate with Reflecting Nightrider (moves e.g. c6-b8-a6-b4-c2-d2-e4...): 2542

Helpmate Sentinelles: 2543

Anticirce Type Cheylan: 2544

Circe Rex inclusiv with Leo, Rookhopper, Bishoppers: 2545

SPG with Chinese pieces: 2546

**ITSEMATTI-JA
SATUSHAKKIENSIPAINOSTEN
RATKAISUT ST 1/2003**

2470. Fomitshev & Smirnov 1.Dd1!
(2.Txf4+ Lxf4+ 3.Rd2+ Lxd2#) Dxe2 2.b3+
Kxc3 3.Dd2+ Dxd2#; 1.-fxg4 2.Rge3+ fxe3
3.Rd2+ exd2#. (1.-Txf1 2.Txf4+ Lxf4+ 3.Re3+;
1.-Lg1 2.Rge3+ Lxe3+ 3.Rd2+) White half-
pin with triple black mate on d2 from 3
different pieces B,Q,P (Laatijat). Kauniita
matteja eikä duaaleja, hyvä (AH)!

2471. Kopajev 1.Lc1 (2.Rg3+ Kd3
3.Lxc2+ Rxc2#) Td6 2.Rg3+ Kd3 3.Dd5+
Txd5#; 1.-d6 2.Rxg5+ Dxg5 3.De5 dxe5#; 1.-
Rd6 2.Rd2+ Kxf4 3.Df5+ Rxf5#. Musta kat-
kaisee kiinnityslinjan d6:ssa kolmella eri
nappulalla, ja valkea uhraa kolmannessa
siirrossa daaminsa kolmella vierekkäisel-
lä ruudulla sen mukaan, mihin niistä musta
katkaiseva nappula vaikuttaa. Siirron 2.Rg3+
toistuminen varmasti vähentää tehtävän
arvoa, vaikkei ratkaisija voikaan olla näke-
mättä muunnelmaa 1.-Td6 (JN).

2472. Dikarov *1.-Lg2# 1.De2+ Kg3
2.De5+ Kh3 3.Dh5+ Kg4 4.Dh4+ Kf3 5.De1
Lg2#. Omaperäisyydessä lienee toivomis-
ta (OH) ...oikein, Frank Müller ilmoittaa
oman edeltäjänsä: Kf1, De1, Lg1, Rg6 h6
— Kf3, Lh1 (5+2) i#5*, Problem Paradise
1999, sama ratkaisu. Pohdittavaksi jää kys-
ymys, kumpi on ekonomisempi muoto?
Minimaali on aina minimaali, mutta toisaal-
ta vLg1 on koko ratkaisun ajan kuollutta
massaa, sillä ei ole vaikutusta (JN). Stre-
nuuos problem (RL). Liiankin helppoa tem-
poinvoittoshakkausta (OV).

2473. Pitkänen & Tshistjakov 1.Dxb5+
Txb5 2.Re5 Lh7#; 1.-Re2 2.De5 Rg3#; 1.-
Lc4 2.c3 Ld3#. Shakkaava alkusiirto oli
yllätys, sitä paitsi tehtävästä puuttuu reflek-
simattityyppinen puolustus, jolloin valkean
olisi tehtävä matti (OH). Vähän kuin a#2
käännetyin värein (OV).

2474. Valtonen 1.Re6? Lc8!; 1.Rd3?
Lxa6!; 1.Rg6? f1L/f1R/Lc1 2.Lxh2/Lg3/Lxb7
Lg2/Rxg3/f1D#; 1.-f1D/T+! 1.R4h5! (2.Lxh2
Tc1#) Lc8 2.Kxh2 Dxh3#; 1.-Lxa6 2.Kg2
f1D#; 1.-Tc~/Dd5+ 2.Kxh2 f1R#; 1.-f1~/
Lc1 2.Dg1 hxg1D#. Tässäkään en näe hou-
kutusta, joka kumoutuisi valkean pakkoon.
Sitä paitsi Rf6 vaikutti aluksi tarpeettomalta

nappulalta. Voisi ajatella houkutusta 1.Rg4
uhaten 2.Rxh2, mutta sehän kumoutuu
usealla tavalla. Sitten selvisi, että Rf6 on
mukana estämässä sivumuunnelmien
duaaleja. ST:n kesäkilpailussa, johon teh-
tävä oli kuulemani mukaan alkuään suun-
niteltu, oli teemana patterista luopuminen.
Luopuminen on mielestäni jotain ikävää tai
vastentahtoista. Tässähän mustalla on in-
nokas halu päästä eroon patterista (OH). I
probably missed the clou (JB).

2475. Makaronez & Ettinger 1.Hg1 f4
2.Rg5 fxg5 3.a2 g6 4.a1H g7 5.Hh8 gxh8H#.
Tuttua teemaa (OV). Melko luultavasti löytyy
hyvinkin läheinen edeltäjä (OH).

Suorana mattitehtävänä idean proto-
tyyppi on kuvio **A**, joka on kaikkien aikojen
kuuluisimpia satutehtäviä: 1.g3 Hh4 2.g4
Hf4 3.g5 Hh6 4.g6 Hf6 5.g7 Hh8 6.gxh8H#.
(Teppo Mänttä: Vain viisi nappulaa. Katso-
kaa ja ihmetelkää, miten vs kuljettaa hei-
nistä kuin talutusnuorassa!) Kuviossa **B**
aihetta varioidaan berolina-sotilaan (siirtyy
viistoon ja lyö suoraan) avulla, matit eri
nurkista ja toinen ilman lyöntiä: a) 1.d3 Hc4
2.e4 Hf4 3.f5 Hf6 4.g6 Hh6 5.h7 Hh8
6.hxh8H# b) 1.d3 Hc4 2.c4 Hc5 3.b5 Ha5
4.a6 Ha7 5.b7 Hc7 6.a8H. Teppo on laatinut
M & E:n skeeman pohjalta hienon paran-
nuksen, kuvio **C**. 1.Hg1 f4 2.b1H f5 3.Hg6
fxg6 4.a1H g7 5.Hh8 gxh8H#. Kolme heinä-
sirkkakorotusta ja valkea sotilas toimii puk-
kina kolme kertaa.

Kuviot A-C ovat ensipainospalstan lo-
pussa.

2476. Ylijoki 1.-Wd7 2.Ke6 Wd8 3.Ke7
Kg6 4.Kf8 We8+ 5.Kg8 Wf8+ 6.Kh8 Fg7# ja
1.-Kf8 2.Kf6 We6+ 3.Kg6 Wf6+ 4.Kh7 Wg6
5.Kh8 Fg7+ 6.Wh6#. Kaksi erilaista matti-
kuvaa muuten kevyessä tehtävässä, kiitos
Markolle aputoimittajan roolistaan (OH). !!!
(HK) Eipä kiirettä pitänyt... (OV)

2477. Grigorjan 2.f1T 3.Txf5 4.Te7 7.fxg3
9.g1T 10.Txg4 11.Tge4 15.g1L 16.Lxb6
17.Lc5 19.bxa5 23.a1L 24.Lad4 c4#. Hyvä
korotussarja TTLL ja loppuasema (HK).
Tehtävän heikkoutena on se, että c2-c4 on
siirtoluvusta riippumatta ainoa mahdolli-
nen mattisiirto (OH).

2478. Érsek 1.-10.Lh1 11.f3 12.Rg2
13.cxd5 (Lf1) 14.c6 17.Lh6 18.Txg4 Ta3=. I
received and published several problems

of this type by Tibor. Despite that I couldn't find the solution although I know the mechanism (JB). Lähes viestikapula-maisesti siirtosarjat piilossa "ryteikössä" ja kirkeä vain yksi siirto (HK)! Pitkät ovat lähettien reitit, mutta kirke esiintyy vain keran, ja msa4 on kovin irrallinen paljastaen viimeisen siirron. Mietin, voisiko mL olla a5:ssä, mutta sivuratkaisuhan siinä silloin olisi (OH). Kirke voi esiintyä myös virtuaalisesti. Tässä voisi katsoa, että se, ettei vsq4 synny uudestaan tultuaan lyödyksi, on kirke-efekti. Tgx4 voi kuitenkin tapahtua vasta, kun lähetti on h6:ssa, minne se taas pääsee vasta kun kaikki edellinen on tapahtunut, joten tuon uudelleen syntymisen välttö ei mitenkään esim. perustele siirtojärjestystä. Sen sijaan Ld5:n lyöminen perustele siirtojärjestyksen kirketyypisesti. Tiedossani ei kyllä ole muita houkutusia, jotka kumoutuisivat kirkeen (JN).

2479. Caillaud 4.axb7 5.Txa7 6.Txa8 7.Txb8 8.Txc8 9.Txc7 11.Ta3 16.cxd8R 17.Rxf7 19.Rxg8 20.Rxe7 22.Rxf8 23.Rxd7 26.Ra1 27.b3 29.Lxg7 30.Lxh8 31.Lc3 32.d4 38.Kxh7 39.Kh8. HK ja RL käryttävät: 18.Rg5 19.Rxh7 20.Rxf8 21.Rxd7 24. Ra1 25.b3 26.d4 28.Lxe7 30.Lc3 36.Kxg7 37.Kxh8 38.Kxg8 39.Kh8. Huomattavan pitkä sarjasiirtoinen ja vain yhdellä korotuksella (OH).

2480. Heinonen 1.a4 a52.Pa3 Pa63.Pb3 Pg6 4.Pb6 cxb6 5.e4 Lc7 6.Vb5+ Lc6 7.Me2 Pxb2 8.Mf4 Pxf2 9.Ph5 Pxc2 10.d3 Pf2 11.Mh3 Pff6 12.Pe5+ Pe6 13.Vg5 h5 14.Md2 h4 15.Lh5=. Valitettavasti käy myös ainakin 7.d3 Pxb2 8.Ph5 Pxf2 9.Me2 Pxc2 10.Mf4 Pf2. Tässä numerossa laatija palaa teemaan. The first presentation, where Black's position is stalemate with all pieces (laatija). Laatija tavoittelee johtopelipattia kaikista mustan 16 nappulasta. Ratkaisun keskivaiheilla on ilmiselviä duaaleja. Tehävä lienee korjattavissa, mutta onkohan mahdollista saada tarkoitettu efekti aikaan normaalisäännöin. Jos se on mahdotonta, niin ainakin voi yrittää saada aikaan pattia mahdollisimman vähin lyönnein (OH). Kivasti kulki kiinalaisittainkin (OV).

Olipa jokamiehelle sopivan haastavaa ratkaistavaa (OV).

Puolan ratkaisumestaruuskilpailun tehtävien ratkaisut (s. 101)

1. 1.Da6!
2. 1.c4!
3. 1.Rf2!
4. 1.Dh6! (2.Df8)
5. 1.a3! siirtopakko
6. 1.Lc4! (2.Dxc5+)

Muunnelmat jäävät kiinnostuneiden itse etsittäviksi.

Kilpailussa oli 31 ratkaisijaa, joista voiton vei hallitseva maailmanmestari Piotr Murdzia. Ainoastaan Murdzia ja toiseksi sijoittunut Tshekin Michal Dragoun selvittivät virheettömästi kaksi- ja kolmisiirtoiset, muilla oli vähintään muunnelmavirheitä kolmisiirtoisissa.

Puolalaiset tähtävät vakaasti ratkaisumenestykseen ja järjestävät edustusratkaisijoilleen viikon kestävän harjoitusleirin hieman ennen Moskovon MM-kilpailua. Tiedossa on noin 10 tuntia ratkaisemista joka päivä....

Runoratsu

Kaupunkiloma 2003

Kivitalojen keskellä asfalttikentällä
nökötti yksinään
Lappsetin jousikeinuhevonen.
Lapsi riemuitsi löydöstä - ja alkoi keinua

Hieman toisaalla kokoontui miehiä.
Lapsen isä ilahtui löytäessään heidät ja
ratkaisumestaruuskisan
- ja alkoi ratkaista

Edellisten äiti ja vaimo istui asfalttikentän
laidalla
luki paikallista lehteä, katseli lasta
- ja alkoi epäillä, että
taidenäyttelyihin ei ehkä tällä matkalla ehdi.

Kaupunki kukki Panamarenko-näyttelyn
julisteita.

RATKAISUPISTEET		ST 1/2003: 2450 - 2480					
	#	+=	a#	i#, satu	1/03	2003	YHT
Ratkaisija	16	10	40	40	106	106	
Johan Beije			40	22	62	62	1068
Antero Harju	10	2	40	3	55	55	4257
Olli Heimo		10		38	48	48	3894
Unto Heinonen			40		40	40	3347
Erkki Helminen	7		25		32	32	1436
Yrjö Hiltunen			40		40	40	3637
Hannu Kettunen	16	5	39	40	100	100	4966
Romuald Lazowski	16	10	40	28	94	94	581
Petteri Paronen	13		28	3	44	44	189
Jorma Pitkänen	16		16		32	32	682
Hannu Sokka	13		40	8	61	61	2426
Carl-Erik Späre			36		36	36	513
Teuvo Stenroos	16				16	16	2922
Kari Valtonen			40		40	40	99
Pentti Vähämäki			40		40	40	3538
Olli Välikangas				15	15	15	2547

ST:n ratkaisijoille

ST-lehden ensipainosten ratkaisijat saavat jokaisesta 500 pisteen ylityksestä pienenhkön tehtäväopuksen.

Ota yhteys kirjastonhoitaja Neal Turneriin, osoite alla.

Dear Solvers!

Each time a solver reaches 500 pts, he is entitled to a chess problem booklet, usually published by ST.

Please, contact our librarian: Neal Turner, Vanha Hämeen kyläntie 26 A, 00390 Helsinki, Finland.

e-mail: nealturnerfinland@hotmail.com

Tehtävällat

Helsingin tehtävällat ovat Shakkikodissa parillisten viikkojen keskiviikkoina alkaen noin kello 18.30. Osoite on Haapaniemenkatu 14 A, kävelytasolla lähellä Verovirasto- ja apteekin talon takaosassa. Lisätietoa ST:n pääkaupunkiseudun toimihenkilöiltä, kts. 2. kansisivu. Ohjelmasta on tietoa ST:n kotisivuilla.

Pirkanmaan shakkitehtäväkerhon tehtävällat ovat kerran kuukaudessa Vanhan kirjastotalon Mäkelän kabinetissa klo 18.00-20.30. Syyskausi käynnistyy syyskuussa, lisätietoa Kauko Virtaselta, yhteystiedot 2. kansisivulla.

Muiden osastojen toiminnasta kertovat yhteyshenkilöt, yhteystiedot 2. kansisivulla.

Valikoituja apumatteja

Lapsukaiset osaavat joskus olla hellyttävän ihania kaikessa konkreettisuudessaan. Heidän maailmassaan käväiseminen auttaa aina välillä ymmärtämään erinäisiä asioita entistä paremmin. Suosittelenkin lämpimästi tutustumaan Hokajärven, Kahilaisen ja Pöystin teokseen *Sanaharakka* (WSOY, 2002). Itse ilahduin valtavasti tarinasta, jossa opettaja havainnollisti tilavuusmittoja kannun avulla ja pyysi oppilaita arvioimaan paljonko vettä kannuun mahtuisi. Eräs oppilas viittasikin pian ja vastasi: ”Sinne mahtuu niin paljon kuin sinne sopii.”

Shakkilaudalle sopii normaalioloissa 32 nappulaa. Useat tuomarit valittelevat tuomioissaan, että asema on liian raskas, mutta saattavat samaan hengenvetoon kuitenkin todeta, etteivät ole lukuisista ponnistuksistaan huolimatta löytäneet kevyempää toteutusta. Tämä luonnollisesti aiheuttaa hämmennyneitä kysymyksiä ja pohdintoja. Mutta ennen kuin kukaan rientää sanomaan mitään, tiivistän syntyneen ajatukseksi: ”Tehtävään mahtuu niin paljon nappuloita kuin siihen sopii.”

Ahtaan paikan kammosta kärsivien iloksi on kuitenkin todettava, että tällä kerralla käsittelyssä on tuoreehkoja pienimuotoisia kolmen siirron apumatteja. Kuinka tuollainen pienimuotoisuus sitten pitäisi määrittellä? Onko oikea kriteeri nappulaluku tai sisältö vaiko mahdollisesti edellinen suhteutettuna jälkimmäiseen tai päinvastoin? Erilaisia oikeita määritelmiä on varmasti paljon, mutta tämän tarinan jatkossa puhutaan alle kymmenestä nappulasta.

Kahdessa ensimmäisessä tehtävässä (**A** ja **B**) on selvästikin kyse korotuksista. On tietysti ilmiselvää, että kuusinappulaisia korotusjuttuja on tehty sen sata kertaa, eikä uusia mahdollisia teemayhdistelmiä ole helppo kehittää. Alaikovin tehtävässä on kuitenkin erään erityisen viehättävän teeman viimeismuoto. Eikös vain? a) 1.f1L Rd3 2.Le2 Rc5 3.Lb5 Lc3# b) 1.f1T Rf3 2.Tf2 Rg5 3.Tf8 Re7#. Ja vaikka onkin vaikea kuvitella, että enää paljon Drazkowskia taloudellisemmin saisi toteutumaan yhdistettyä täyskorotusta, niin silti tehtävästä jää

vähän valju maku. Löytönä tehtävä on epäilemättä mainintansa arvoinen! 1.b1L c7 2.Le4 c8D+ 3.Lb7 Dxb7# 1.b1R c7 2.Ra3 c8T 3.Rb5 Tc6#.

Ennen kuin nostamme seitsemännen nappulan pöydälle, on syytä iloita, että tässä modernissa maailmassa, jossa moderni ei ole enää kirosana, voimme kaikki yhdessä iloita siitä, että tehtävän **C** kaltainen luomus saa upean sijoituksen kansainvälisessä laadintakilpailussa. 1.Df3 d6 2.Db7 Rg6 3.Kc6 Re5# 1.Dg3 Kd4 2.Dc7 c6+ 3.Kd6 Rf5#. Tarkasti määräytyvän siirtojärjestyksen ja kameleonttitoistojen lisäksi yhtenäisyyttä tuo valkean ja mustan vastavuoroinen peli ruuduille c6 ja d6. Tämä rohkaisee lukemattomia laatijoita.

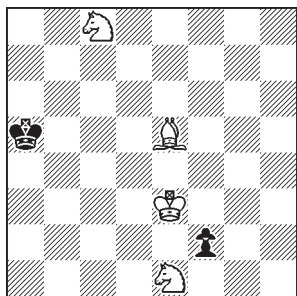
Toistosta on kyse myös tehtävässä **D**. Grigorjan on onnistunut loihtimaan sädehtivän eläväistä peliä näinkin kevytmieliseen tehtävään. Ainakin meikäläistä viehättää erityisen suuresti sellainen strateginen elementti kuin mustan tornin aktiivinen ja passiivinen uhraus. 1.c5 Ka5 2.Lc3+ Ka4 3.Td3 cxd3# 1.Kc5 Td8 2.Kc6 c4 3.Lc5 cxd5#.

Suomen lippua näissä karkeloissa kantaa Carl-Erik Spåre (tehtävä **E**). Koska b-muodossa valkea ratsu siirretään g6:sta c2:een niin muun muassa mustan tornien sijainnit suorakulmista kulmista viittaavat pelottavan voimakkaasti symmetrisiin ratkaisuihin. Juuri tätä illuusiota laatija on käyttänyt oivallisesti ja nerokkaasti hyväkseen, ja symmetriset ratkaisut toimivatkin houkutuksina! a) 1.-Rgf4? 2.Te8 Re6 3.Te3?? 1.-Rh8! 2.Te8 Rf7 3.Te3 Rg5# b) 1.-Ra1? 2.Ta3 Rb3 3.Te3?? 1.-Re3! 2.Ta3 Rc4 3.Te3 Rd2#.

Popovskin tehtävässä **F** jälleen erittäin tuttua tematiikkaa. Odotuksenmukaisiin mutta viehättäviin paluumallimatteihin laatija on yhdistänyt täysin analogisen mustan pelin. Pientä, mutta viehättävää. 1.Rd1+ Le3+ 2.Ke1 Rg4 3.Tf1 Ld2# 1.Rg2+ Rxf3 2.Kf1 Le3 3.Le1 Rh2#.

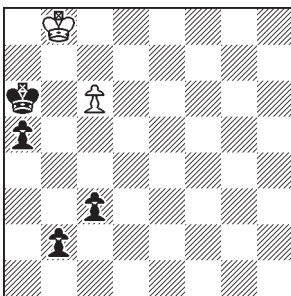
Zilahi-teemassa on aina tiettyä tenhoa. Onhan jollakin tavalla paradoksaalina toimenpiteenä pidettävä sitä, että musta lyö valkealta nappulan, joka olisi potentiaali-

A) Venelin Alaikov
4. maininta
Orbit 2000

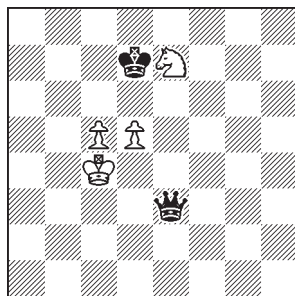
a#3 b) mKa5→g8 4+2

B) Krzysztof Drazkowski
maininta
Best Problems 2000-2001

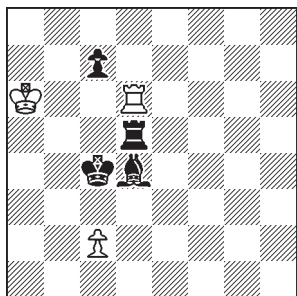
a#3 2.1.1.1.1.1 2+4

C) Horst Böttger
Erikoispalkinto
diagrammes 2000

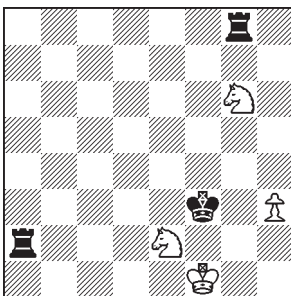
a#3 2.1.1.1.1.1 4+2

D) Albert Grigorjan
maininta
StrateGems 2000

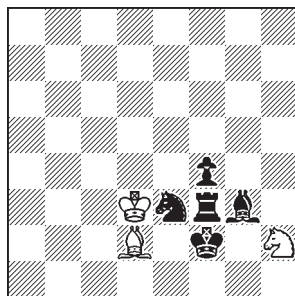
a#3 2.1.1.1.1.1 3+4

E) Carl-Erik Spåre
maininta
Springaren 2001

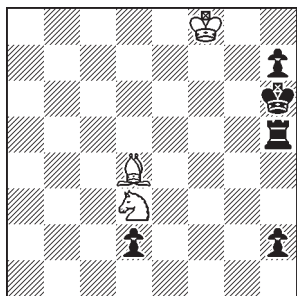
a#2½ b) vRg6→c2 4+3

F) Aleksander Popovski
5. maininta
Probleemblad 2000

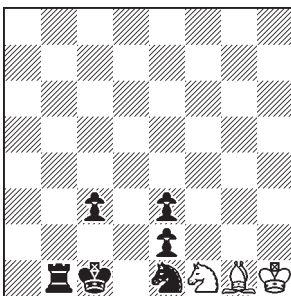
a#3 2.1.1.1.1.1 3+5

G) Christer Jonsson
1.-2. kunniamaininta
diagrammes 2000

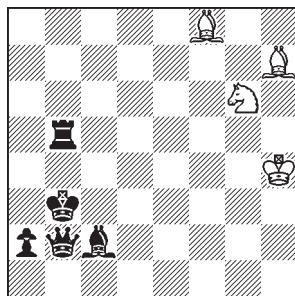
a#2½ 2.1.1.1.1.1 3+5

H) Michel Caillaud
2. kunniamaininta
Best Problems 2000-2001

a#3 b) msc3→c2 3+6

I) Miroslav Henrych
1. kunniamaininta
Uralski Problemist 2001

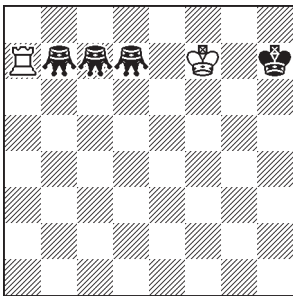
a#3 3.1.1.1.1.1 4+5

nen matittamaan. Hyvin usein teema on parhaimmillaan, jos valkea uhraa kyseisen nappulansa aktiivisesti eli siirtää sen suoraan surman suuhun. Juuri näin tapahtuu tehtävissä **G** ja **H**. Näistä ensimmäisessä teema kombinoituu mustan korotuksiin, ja niiden jälkeen tapahtuviin tukintoihin. 1.-Lg1 2.hxg1TRe5 3.Tg6 Rf7# 1.-Rc1 2.dxc1L Kf7 3.Lg5 Lg7#. Jälkimmäisessä järjenvastaisuus on järkeilty loppuun asti. Valkea tulee ensimmäisessä siirroksaan vahtimaan mustan kuninkaan pakoruutua, mutta uhrautuukin jatkossa, että musta voi itse huolehtia samasta toimesta. a) 1.Kd1 Lxe3 2.Tc1 Ld2! 3.cxd2 Re3# b) 1.Rd3 Rxe3 2.Rb2 Rd1! 3.exd1L Le3#. Vielä valkean 1. ja 3. siirron vaihto sekä mallimatit samalta ruudulta!

I on täydellinen tehtävä. Valkea ei tarvitse alkuaseman patteriaan. Vaikka mustan asevoimat näyttävätkin pelottavan voimakailta, on niiden nöyryyttävä nerokkaan idean edessä. Valkea rakentaa uuden RL-patterin toisen lähetin kanssa kolmelle eri viistoriville! Taloudellisuus on huippuluokkaa eikä symmetrisyyden peikostakaan ole pelkoa. Vau! 1.Dc3 Re7 2.Kb4 Lg8 3.La4 Rc6# 1.Dc1 Re5 2.Kb2 Lg7 3.Lb3 Rc4# 1.Ld1 Lh6 2.Kc2 Rf4 3.Kc1 Re2#.

Omistustehtävä

Henry Tanner
Omistusensipainos
Kauko Väisänen 70 vuotta

i#7 pisinsiirtoinen 2+4

Heinäsiirkat b7, c7 ja d7

1.Ta2! Hg7 2.Tb2 Ha1 3.Kf8 Hb1 4.Tg2 Hc1
5.Tg5 Hh6 6.Tf5 Hg6 7.Tf7+ Hg7#
Symboliikkaa vaatimuksen pituus & 7. rivi.

Humor TT

Hollantilaiset loppu tehtävien ystävät julistavat kilpailun tavalla tai toisella humoristisille loppu tehtäville.

Tehtävät julkaistaan EBUR-lehdessä vuosina 2004-2005. Palkintojen yhteissumma on 500 euroa.

Tuomarit ovat Jan Timman, Tim Krabbé ja Hans Böhm. Luottamusmies on Harold van der Heijden, jolle tehtävät 31.12.2004 mennessä, osoite

Harold van der Heijden, Michel de Klerkstraat 28, 7425 DG Deventer, The Netherlands, tai sähköpostilla

harold_van_der_heijden@wxs.nl

Amatzia Avni 50 JT

Loppu tehtäville, ei teemavaatimusta. Ratkaisujen toivotaan olevan yksityiskohtaisia ja mielellään selittävillä teksteillä varustettuja. Juhlilja tuomitsee, ensimmäinen palkinto 300 USD, lisäksi neljä kirjapalkintoa. Tehtävät viimeistään 31.8.2004 mennessä osoitteella:

Gady Costeff, 178 Andover Street, San Francisco, CA 94110, USA

tai sähköpostilla

costeff@yahoo.com

Milan R. Vukceвич MT

StrateGems julistaa suurmestarin muistokilpailun neljässä ryhmässä:

2#, tuomari Miodrag Mladenovic

3#, tuomari Bob Burger

monisiirtoiset, tuomari Hans Peter Rehm itse matit, tuomari Petko A. Petkov

Teemavaatimus on sama kaikissa ryhmissä: Novotny, Grimshaw ja Bristol, jotka olivat Vukceвичin suosikkiteemoja. Yhdessä tehtävässä voi olla yksi tai useampi näistä elementeistä.

Kaikille osallistujille on luvassa tuomiojulkaisu.

Tehtävät 1.7.2004 mennessä osoitteella Mike Prcic, 2613 Northshore Lane, Westlake Village, CA 91361, USA

tai sähköpostilla Tuzlak@aol.com

Summary

The cover problem commemorates one of the best composers ever, Milan R. Vukcevic, who passed away in the end of May 2003 at the age of 66.

Milan Vukcevic was a GM in composition with 124,67 FIDE Album points until the Album 1992-1994, an extremely strong solver and active editor in *StrateGems*. He and his wonderful compositions will be sorely missed.

Luckily for all friends of his problems, a brand new anthology of Milan's problems has recently seen the daylight, *My Chess Compositions*.

Unfortunately, also other prominent problemists have recently deceased. Aatos Fred, a strong player and solver, passed away in the beginning of April. Fred did not compose much, but for example his study with an interesting initial position is worth a close look, see p. 94. It is not often that we see perfect diagonal symmetry in studies! Aatos Fred helped often other composers as an efficient cook-finder in pre-computer days.

On the same page we note the passing away of Jan Mortensen, Luigi Vitale, Alexander Toger, Gerardus Smits and Roger Colas.

Many years have passed since Finland participated in a composing match with another nation. Now we can proudly announce the match between Switzerland and Finland in three sections, pp. 92-93.

The traditional Summer Composing Tourney for problems showing tempo move(s) is announced on p. 93. The theme example by Herbert Hultberg is a delightful presentation of this idea in solution and two tries.

The Spring Meeting of ST took place in April, with a program including a solving competition set by Henry Tanner, lectures, discussions, quick composing competition etc. It was no surprise to see Pauli Perkonoja win the solving competition, but even he made a small mistake in a difficult study, see p. 95.

In his series of *The Hard Nut To Crack* Neal Turner presents a h#3 from the solving contest in the Spring Meeting, p. 95.

A lightweight solving competition for not-so-experienced solvers was organised in Helsinki in the end of April. The problems and solutions are on pp. 96-97.

In the previous issue, Kari Valtonen presented successful Finnish two- and three-movers. Now it is time to check what our composers have lately achieved in the field of more-movers, pp. 98-100. In the last two decades we have not had too much success in this field. Problem II, 7# by Henry Tanner has been included in the FIDE Album and the previous Finnish moremover in the Album was by Harri Hurme in the Album 1983-1985! Obviously we would like to change this trend, but it is not easy...

The 2#- and 3#-round from the Polish Solving Championship are on p. 101, with solutions in the end of the originals column.

The Selected Helpmates by Marko Ylijoki deals with lightweight helpmates. The genre is rather well researched, but there are still many interesting discoveries to be made

ST 4-5/2003 is due to appear in Autumn.

Seuraava lehti

ilmestyy syksyllä. Hyvää kesän jatkoa!